

SLUŽBENI GLASNIK

GRADA SREBRENİK

Godina LIX – broj 11

utorak, 16. juli 2024. godine

I – AKTI GRADSKOG VIJEĆA

1.

Na osnovu člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave („Službene novine Federacije BiH”, broj: 49/06 i 51/09), člana 25. stav (1) tačka 27. Statuta grada Srebrenika („Službeni glasnik grada Srebrenika”, broj: 01/24), Gradsko vijeće grada Srebrenika, na sjednici održanoj dana 09.07.2024. godine, donijelo je:

ODLUKU

o pristupanju Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju i izradi Akcionog plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (*engl: Sustainable energy and climate action plan - SECAP*)

I

Grad Srebrenik pristupa Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju, čime se obavezuje da će smanjiti emisiju CO₂, povećati otpornost na klimatske promjene i predložiti rješenja za ublažavanje energetske siromaštva na svojoj teritoriji.

II

Grad Srebrenik prihvata načela i obaveze iz Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju.

III

Ovom odlukom Gradsko vijeće daje ovlaštenje Gradonačelniku za pristupanje i potpisivanje Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju.

IV

Ovom Odlukom Gradsko vijeće pokreće proces izrade Akcionog plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (SECAP) do 2030. godine.

V

Akcionni plan za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (SECAP) ima za cilj:

- smanjiti emisije CO₂ (i, prema mogućnosti, drugih stakleničkih plinova) na području Grada kako je predviđeno Sporazumom gradonačelnika za klimu i energiju, efikasnijom upotrebom energije i većom upotrebom obnovljivih izvora energije,
- povećati otpornost Grada na posljedice klimatskih promjena,
- predložiti rješenja za aktuelnu temu energetske siromaštva, kao ključne mjere koje omogućavaju pravednu tranziciju,
- podijeliti viziju, rezultate, iskustvo i znanje iz procesa izrade i implementacije SECAP-a s drugim lokalnim i regionalnim tijelima u okviru Europske unije i izvan nje putem direktne saradnje i razmjene, posebno u kontekstu Sporazuma gradonačelnika.

VI

Proces izrade Akcionog plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena Grada Srebrenik biti će zasnovan na principima održivog razvoja i pravedne tranzicije.

VII

Gradonačelnik grada Srebrenik imenovati će koordinatore i članove tima za izradu Akcionog plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena kao operativno, izvršno i koordinaciono tijelo zaduženo za vođenje procesa izrade SECAP-a.

VIII

Gradonačelnik grada Srebrenik imenovati će savjetodavnu grupu za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena, koja će aktivno učestvovati u izradi SECAP-a.

IX

Po završetku izrade Plana, isti će se dostaviti Gradskom vijeću na usvajanje.

X

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Grada Srebrenik.

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

TUZLANSKI KANTON

GRAD SREBRENİK

-Gr adsko vijeće-

PREDSJEDAVAJUĆI

Broj: 01-13-306-2/24

GRADSKOG VIJEĆA

Srebrenik, 09.07.2024. godine

Mato Matijević, s.r.

2.

Na osnovu člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 49/06, 51/09), člana 25. Statuta Grada Srebrenik (“Službeni glasnik Grada Srebrenik”, broj: 1/24) i člana 81. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Općine Srebrenik - Prečišćen tekst (“Službeni glasnik Općine Srebrenik”, broj: 10/06, 2/10, 8/11, 2/17 i 7/17), Gradsko vijeće na 36. sjednici, održanoj dana 09.07.2024. godine, donosi:

ZAKLJUČAK

I

Usvaja se Strategija za smanjenje energetske siromaštva.

II

Strategija za smanjenje energetske siromaštva objavit će se u Službenom glasniku Grada Srebrenik.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u Službenom glasniku Grada Srebrenik.

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

TUZLANSKI KANTON

GRAD SREBRENİK

-Gr adsko vijeće-

PREDSJEDAVAJUĆI

Broj: 01-31-313-2 /24

GRADSKOG VIJEĆA

Srebrenik, 09.07.2024. godine

Mato Matijević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
GRAD SREBRENİK

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
CITY OF SREBRENİK

Grad Srebrenik

STRATEGIJA ZA SMANJENJE ENERGETSKOG SIROMAŠTVA

(2025- 2029)

SREBRENİK, JULI 2024. GODINA

SADRŽAJ

Uvod.....	3
Metodološki pristup izrade strategije.....	4
Obrazloženje energetske siromaštva	5
Energetsko siromaštvo u EU i BiH	7
Evropska unija.....	7
Bosna i Hercegovina	8
Odgovor na energetsko siromaštvo.....	9
Mjerenje energetske siromaštva.....	9
Rješavanje energetske siromaštva mjerama energetske efikasnosti.....	11
Podrška prihodima onih koji žive u energetske siromaštva	11
Strateška platforma.....	12
Situaciona analiza	12
Demografska struktura stanovništva	12
Socijalna struktura stanovništva	13
Geografske i stambene karakteristike	14
Energetske karakteristike	14
Povezanost strategije sa postojećem strateškim dokumentima i zakonima	16
Strateška vizija	16
Strateški ciljevi	17
Indikatori i definicija energetske siromaštva.....	17
Koordinacija i odgovornost za energetsko siromaštvo	18
Programski ciljevi i mjere.....	19
Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći	19
Programski cilj 1.1. Uspostaviti sistem mjerenja i efektivnog ciljanja energetske siromaštva domaćinstva.....	19
Mjera 1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetske siromaštva domaćinstva	19
Programski cilj 1.2. Osigurati socijalne programe finansijske pomoći za smanjivanje energetske siromaštva	20
Mjera 1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije.....	20
Mjera 1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja utoku grijne sezone ...	21
Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetske siromaštva	21
Programski cilj 2.1. Osigurati energetske pregled i savjetovanje za energetske ranjiva domaćinstva.....	22
Mjera 2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetske ranjiva domaćinstva.....	22
Programski cilj 2.2. Edukacija građana i organiziranje edukativno-informativnih događanja na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti.....	22
Mjera 2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti	22
Mjera 2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske efikasnosti	23
Mjera 2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama	24
Programski cilj 2.3. Javne kampanje na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti	24
Mjera 2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“	24

Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetski efikasnog socijalnog stanovanja	25
Programski cilj 3.1. Integrisati mjere energetske efikasnosti i mjere socijalne politike	25
Mjera 3.1.1. Unapređenje standarda energetske efikasnosti (grijanje, topla voda, el. energija) uz visoke stope sufinansiranja za energetske siromašna domaćinstva.....	25
Mjera 3.1.2. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetske siromašna domaćinstva	26
Mjera 3.1.3. Mali energetski paket efikasnih tehnologija za energetske siromašna domaćinstva	26
Programski cilj 3.2. Unapređenje sistema zagrijavanja stambenih objekata	27
Mjera 3.2.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	27
Mjera 3.2.2. Pomoć pri uvođenju mjerača u objektima za kolektivno stanovanje za domaćinstva pogođena energetske siromaštvom.....	28
Programski cilj 3.3. Podsticanje primjene obnovljivih izvora električne energije	29
Mjera 3.3.1. Sufinansiranje nabavke električnih uređaja za uštedu energije za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	29
Mjera 3.3.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetski efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	29
Mjera 3.3.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	30
Akcioni i finansijski plan i praćenje	32
Akcioni plan	32
Finansijski plan	38
Monitoring i evaluacija	41
Anexi:	42
Anex 1. Grupe domaćinstava pogođene energetske siromaštvom	42
Anex 2. SWOT analiza	43

Uvod

Energetsko siromaštvo za sve veći broj ljudi u BiH predstavlja veliki izazov, a izvlačenje ranjivih građana iz njega trebao bi biti jedan od hitnih zadataka svih nadležnih institucija od lokalnih zajednica do državnog nivoa. Ključni uzroci energetske siromaštva leže u kombinaciji niskog dohotka, visokog izdatka raspoloživog dohotka za energiju i loše energetske efikasnosti, posebno u pogledu izvedbe stambenih objekata. Polazeći od okvira energija-životna sredina-siromaštvo, smatra se da je siromaštvo ukorijenjeno u samoj prirodi domaćinstva, njegovog kapitala i humanog kapaciteta. S tim u vezi na siromaštvo se može gledati s tri različita aspekta: sa aspekta prihoda, sa aspekta osnovnih potreba i sa aspekta sposobnosti. Strategijom će se uzeti u obzir sva tri aspekta siromaštva i nastojanju da ih unaprijedi.

Mnoge općinske i/ili gradske uprave su već razvile strategije energetske efikasnosti, koje uglavnom samo djelimično ili čak negativno utiču na najugroženije osobe. Lokalne vlasti i vlade moraju osigurati da se negativni društveni rezultati izbjegnu ili nadoknade kreiranjem politika koje će to uzeti u obzir i/ili ih povezati s mjerama koje se suprotstavljaju svim rizicima. Općinske i/ili vladine energetske politike mogu različito uticati na siromaštvo i nejednakost. To je slučaj, npr. kada politika pruža ekonomsku podršku grupama s nižim prihodima, smanjujući siromaštvo, ali još više koristi grupama s višim prihodima, čime se povećava jaz u bogatstvu među tim grupama. Neciljane sveobuhvatne subvencije koje podržavaju upotrebu fosilnih goriva mogu izgledati kao najlakši način da se ponudi brza pomoć domaćinstvima i preduzećima. Ipak, vjerovatno će povećati nejednakost tako što će najviše koristiti grupama s višim prihodima. Ove politike također mogu povećati osjetljivost domaćinstava na promjenjivost cijena fosilnih goriva, umjesto da podstiču prelazak na čistije, otpornije izvore energije.

Cijene električne energije i energije za grijanje su znatno uvećane u toku posljednje dvije godine, a očekuje se da će u narednim godinama troškovi električne energije i energije za grijanje značajno porasti u BiH i mnogo će više ljudi iskusiti energetske siromaštvo u različitim stupnjevima, a najviše će biti pogođene najugroženije demografske skupine. Pristup energetske usluge je ključan za socijalnu uključenost. Odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjeta i energija za napajanje uređaja osnovne su usluge na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje ljudi. Veoma je važno imati na umu, da je potrebno poboljšati pristup socijalnim uslugama korisnicima koji imaju nizak nivo prihoda i obrazovanosti što rezultira malim prihodima domaćinstva, koji obično ne pokrivaju osnovne troškove. Također, uvažavajući problem energetske siromaštva profesionalni socijalni radnici mogu doprinijeti boljoj socijalnoj mobilizaciji.

Strategija za smanjenje energetske siromaštva postaje nužnost u situaciji poskupljenja energenata i sve veće energetske isključenosti kako siromašnih slojeva društva tako i onih koji su u riziku od siromaštva, u kojoj su na udaru najranjiviji, i kada će budžeti, u padu ekonomskih performansi, biti nedovoljni za smanjenje broj ranjivih i energetske siromašnih domaćinstva. Kad se sve uzme u obzir, višestruka dobrobit od rješavanja problema energetske siromaštva može izravno potaknuti privredni rast i prosperitet. Dok neodrživo korištenje energije ima za posljedicu usporavanje privrednog i društvenog rasta, sprečava smanjenje siromaštva i humanog i održivog socijalnog razvoja, te nepovoljnog uticaja na zdravlje stanovništva. Na siromašne se često gleda kao na statističku kategoriju koju treba identifikovati, istražiti i vremenom smanjivati. Strategijom će se posmatrati siromašni kao aktivni učesnici u procesima smanjenja siromaštva i humanog razvoja.

Prvi dio Strategije daje metodološki pristup i obrazloženje energetske siromaštva, njegovog stanja u Evropskoj uniji i Bosni i Hercegovini, te odgovora na energetske siromaštvo. Drugi dio je Strateška platforma koja sadrži: situaciona analiza, viziju i strateške ciljeve. Zatim definirani indikatori i definicija energetske siromaštva te nadležnost institucija i njihova koordinacija. Treći dio, razrađuje strateške ciljeve na prioritete ciljeve i mjere koje će se realizovati u cilju sjenjenja

energetskog siromaštva uzimajući u obzir nivo prihoda, edukacije građana o energetskom siromaštvu i rješavanju izazova s kojima se susreću, te mjere energetske efikasnosti. Prvi tip mjera odnosi se na direktno povećanje raspoloživog dohotka domaćinstva, tipično kroz različite oblike direktne finansijske pomoći. Drugi tim mjera odnosi se na indirektno smanjenje izdataka za potrošnju energije povećanjem nivoa znanja i informiranost građana. I treći tip mjera doprinosi direktnom smanjenju izdataka domaćinstava za energiju, fokusiranjem na smanjenje potrošnje energije, poput npr. energetske efikasnosti stambenih objekata i kućanskih uređaja, korištenje obnovljivih izvora energije te time ujedno doprinijeti pozitivnim efektima na okoliš i održivi razvoj. U četvrtom dijelu je opisan akcioni plan i način praćenja implementacije strategije. U Aneksu je data SWOT analiza i tabela grupa domaćinstava pogođenih energetskim siromaštvom.

Metodološki pristup izrade strategije

Izrada Strategija za smanjenje energetskog siromaštva dio je treće faze projekta (*Faza energetske efikasnosti III*) „Inovacije u energetskoj efikasnosti i obnovljivoj energiji za bolje prilagođavanje klimatskim promjenama i smanjenje siromaštva”, koji implementira Centar za ekologiju i energiju (CEE) Tuzla u saradnji sa Caritas Švicarske (CaCH).

Metodološki pristup izradi Strategije urađen je u skladu sa „Smjernicama za planiranje smanjenja energetskog siromaštva za jedinice lokalne i regionalne samouprave”, izrađenih u okviru projekta CO-EMEP, Preporuci komisije (EU) 2020/1563 o energetskom siromaštvu, Direktivi o energetskoj efikasnosti 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o energetskoj efikasnosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, Direktivi o električnoj energiji Direktiva (EU) 2019/944 Evropskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU, te Mišljenju Stručna grupe za zapošljavanje, socijalna pitanja i privredu SOC/717 Rješavanje problema energetskog siromaštva i otpornost EU-a: izazovi iz privredne i socijalne perspektive.

Dokument je uzeo u obzir i mjeru 2.5.5. Osigurati socijalne programe za smanjivanje energetskog siromaštva, sadržane u Prioritetu 2.5. Smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost, Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine u kojoj se navodi „Da bi se osiguralo minimalno, finansijski pristupačno i pouzdano snabdijevanje energijom tj. da „niko nije zapostavljen“ u ovoj oblasti, treba planirati i provoditi programe socijalne zaštite ugroženih kupaca primjenom koncepta smanjenja energetskog siromaštva, što između ostalog, podrazumijeva i podršku za poboljšanje energetske efikasnosti, te razmatranje, izradu i implementaciju socijalnog akcionog plana u oblasti energetike u FBiH“.

Prilikom izrade Strategije vođeno je računa da se svi postupci vode u skladu sa Uredbom o izradi strateških dokumenta U Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj: 74/19) definisana je metodologija kojom su propisani koraci u procesu izrade i sadržaj strateških dokumenata. U početnoj fazi procesa izrade Strategije, potpisan je Sporazum sa gradonačelnikom Grada Srebrenik, Broj: 07-1305/23 od 07.11.2023. godine, na osnovu kojeg je formirana radna grupa za izradu Strategije sastavljena od predstavnika lokalne samouprave i centra za socijalni rad koja je usmjeravala dinamiku i proces izrade Strategije.

Proces izrade Strategije počeo je analizom svih strateških i drugih dokumenata koji su bili dostupni (europski, regionalni, državni, federalni, kantonalni), a koji tretiraju oblast energetskog siromaštva. Potom su uslijedile radionice u okviru kojih je urađena je početna situaciona analiza, te produbljena situaciona analiza sa SWOT matricom. Tokom narednih radionica raspravljalo se o prijedlozima vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera za rješavanje pitanje energetskog

siromaštva. Na osnovu toga izrađen je akcioni plan. U toku izrade Strategije kontinuirano su vođene konsultacije sa svim učesnicima procesa.

Obrazloženje energetske siromaštva

Pitanja upotrebe energije, životne sredine i siromaštva su veoma tijesno povezana i nalaze se u međuzavisnom odnosu. Sposobnost domaćinstva da priušti potrebnu količinu energije pokazuje samo jedan segment složenih međuzavisnosti između energije, životne sredine i siromaštva.

U svijetu ne postoji jedinstvena definicija niti metodologija za utvrđivanje koje grupacije stanovništva spadaju u energetske siromašne populacije. Pojedine evropske zemlje primjenjuju definicije prilagođene njihovim životnim uslovima. U Bosni i Hercegovini ne postoji jasna definicija energetske siromaštva, niti metodologija i indikatori za utvrđivanje i praćenje energetske siromaštva.

Energetsko siromaštvo predstavlja veoma širok pojam. Tretira se kao višedimenzionalan problem koji proizilazi iz nepostojećih/inefektivnih socio-ekonomskih šema, a što je dodatno popraćeno neadekvatnim sistemima proizvodnje i potrošnje energije. Prelazak na liberalizovano energetske tržište, bez uspostavljenih mehanizama zaštite potrošača i kontinuirani rast cijena energenata predstavlja poseban problem u državama gdje je cijena energenata bila regulisana i subvencionirana od strane države

Dvije najčešće korištene definicije energetske siromaštva u naučnoj literaturi su: „Domaćinstvo je energetske siromašno ukoliko bi trebalo trošiti više od 10 % svojih prihoda da održi dom adekvatno toplim”, „Nemogućnost zagrijavanja doma i podmirivanja osnovnih energetske potrebe do društveno i materijalno potrebnog nivoa” uz „narušeno fizičko i mentalno zdravlje i smanjenje mogućnosti učestvovanja u aktivnostima zajednice”².

Jedan od definicija energetske siromaštva kaže da ono predstavlja "Situacije, gdje domaćinstva ili pojedinci, nisu u mogućnosti da sebi priušte osnovne energetske usluge kao što su grijanje, hlađenje, kuhanje, rasvjeta, transport i dr., a koje garantuju normalne/pristojne uslove života, usljed (a) niskih primanja, (b) visokih cijena različitih energenata i (c) male energetske efikasnosti objekata u kojima se živi.”³

Evropska komisija donijela je Preporuke o energetske siromaštva koje uključuju tri pokazatelja koja se koriste za opisivanje i mjerenje energetske siromaštva u EU: nemogućnost adekvatnog zagrijavanja doma; dospjele neplaćene obveze po računima za energiju i prisutnost krova koji propušta, vlažnih zidova, podova ili temelja, ili truleži u prozorskim okvirima ili podu.

Energetsko siromaštvo je stoga kompleksni problem koji zahtijeva interdisciplinarni pristup različitih sektora: energetike, sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema itd.

U ključne uzroke energetske siromaštva su spadaju: rast cijena energije, uključujući i upotrebu relativno skupih energenata, pad prihoda domaćinstva i osobno siromaštvo, te degradacija stambenog fonda (loša energetska efikasnost) koji se ne obnavlja u onoj mjeri u kojoj bi mogao ili trebao. Sve navedeno čini začarani krug uzorka i posljedica: energetske neefikasnost građevina; nizak nivo prihoda, odnosno osobno siromaštvo; isključenja iz energetske mreže; gubitak doma uslijed nepodmirivanja troškova (stambeni kredit, režijski troškovi...); narušeno fizičko i mentalno zdravlje te kvaliteta života; društvena marginaliziranost i izolacija; drugi relevantni uzroci (nizak stupanj obrazovanja, nezaposlenost...).

¹ B. Boardman, Fixing Fuel Poverty: Challenges and Solutions. Earthscan, 2010.

² S. Buzar, Energy Poverty in Eastern Europe: Hidden Geographies of Deprivation. Ashgate Publishing, Ltd., 2007.

³ "Overview report on the energy poverty concept" Eszter Turai (MRI), Senta Schmatzberger (BPIE), Rutger Broer (BPIE), 2021, www.comact-project.eu

Energetsko siromaštvo je rezultat većeg broja uticaja od kojih treba posebno izdvojiti sljedeće: (1) Slabe energetske performanse objekata (građevinski materijal, krovni pokrivač, nekvalitetni prozori i vrata...), što je u najvećem broju karakteristika starijih objekata, ali i novijih koji su građeni bez poštovanja Uslova i tehničkih normativa za projektovanje stambenih zgrada i stanova ; (2) Niski prihodi nedovoljni za nabavku potrebnih energenata; (3) Nekvalitetna i energetska neefikasna lokalna ložišta (na primer, peć „smederevac“) i korištenje sirovog drveta, koja emituju zagađujuće gasove u unutrašnji prostor i/ili imaju velike toplotne gubitke; (4) Velike zdravstvene i druge javne štete koji nastaju u procesu proizvodnje energije iz fosilnih goriva; (5) Nekvalitetan ogrjevni materijal (niskokalorični i zagađujući ugalj, loženje otpadnih materijala...); (6) Visoke cijene daljinskog grijanja koje su posljedica disfunkcionalnih tehničkih i tehnoloških sistema daljinskog grijanja i visoke cijene energenata. Pored ovih uticaja, energetsko siromaštvo posmatrano iz ugla (negativnih) učinaka na zdravlje ljudi i životnu sredinu je direktno povezano sa radom termoelektrana na ugalj i posljedicama koje emisije iz termoelektrana imaju na zagađenje humane i prirodne sredine.⁴

U kontekstu energetske siromaštva i isključenosti energetska najranjivije kategorije (ugroženima) se smatraju oni potrošači energije koji po svojim sociodemografskim obilježjima i energetskim pokazateljima koji se vežu na njihovo domaćinstvo imaju veću vjerovatnost da budu energetska siromašni od opće populacije. Energetskim siromaštvom su najteže pogođeni građani s niskim prihodima, kao što su najsiromašniji radnici (siromašni zaposleni), penzioneri s niskim primanjima, studenti, mlade odrasle osobe, porodice s mnogo djece i samohrani roditelji, kao i stanovništvo u nepovoljnom položaju koje je ionako izloženo velikim stopama siromaštva (socijalno ugroženi), što obuhvaća i osobe s invaliditetom, starije osobe, etničke manjine posebno romska manjina. Pored toga žene su izloženije većem riziku od energetske siromaštva i njegovim posljedicama zbog toga što u prosjeku primaju niže plaće, ali i zato što u većoj mjeri ovise o grijanju i hlađenju u domaćinstvima jer više vremena provode kod kuće zbog pružanja brige o porodici.

Posljedice energetske siromaštva na kvalitet života domaćinstva su višestruke i, bez izuzetka, negativne: (i) zdravstveni problemi izazvani niskim temperaturama u stanu, (ii) visok stepen unutrašnje zagađenosti prostora – *indoor pollution* – što direktno utiče na povećan stepen obolijevanja i smrtnosti tokom zimskih mjeseci u domaćinstvima sa nekvalitetnim lokalnim ložištima, (iii) smanjenje grijne površine stana odnosno broja prostorija koje se griju, (iv) umanjenje higijenskih standarda i navika zbog hladnoće u kupatilu tokom zimskih mjeseci, (v) pogoršanje uslova stanovanja, uslova za učenje, odmor, praktikovanja kulturnih navika i socijalne interakcije zbog smanjenja grijne površine odnosno prostora stana koji se može koristiti na komforan način, (vi) odricanje ili redukovanje mnogih drugih potreba zbog visokog učešća izdataka za energiju u ukupnom prihodu domaćinstva (hrana, lijekovi, obrazovanje...).

Sumarno, siromašna domaćinstva, ali i ona sa tzv. srednjim prihodima, prinuđena su na različite vidove uštede energije u okolnostima termički slabo izolovanih stambenih objekata i visoke potrošnje energenata za zagrijavanje stanova. Negativni efekti energetske siromaštva posebno se očituju u ranjivim društvenim grupama – domaćinstva sa malom djecom, domaćinstva sa hronično bolesnim članovima, staračka domaćinstva, nezaposleni, domaćinstva ispod ili na granici siromaštva.

⁴ Vidjeti Stuck in the Past. Energy, Poverty and Environment – Serbia and Montenegro. UNDP, Belgrade, 2004.

Energetsko siromaštvo u EU i BiH

Evropska unija

U preporuci Evropske komisije (EU) 2020/1563 o energetsom siromaštvu⁵ navodi se da energetsko siromaštvo označava situaciju u kojoj domaćinstva nemaju pristup osnovnim energetske uslugama. Gotovo 34 miliona Europljana 2018. nije moglo priuštiti primjereno grijanje u domaćinstvu, zbog čega je energetsko siromaštvo velik problem za EU. U evropskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički potpisali 17. novembra 2017., energija se navodi kao jedna od osnovnih usluga kojoj svatko ima pravo pristupa.

Podrška pristupu takvim uslugama mora biti dostupna onima kojima je potrebna. Kako se navodi u preporuci, odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjeta i električna energija za napajanje kućanskih aparata osnovne su usluge neophodne za dostojanstven životni standard i zdravlje. Pristup energetske uslugama ključan je za socijalnu uključenost. Rješavanje problema energetske siromaštva stoga potencijalno može donijeti višestruke koristi, uključujući smanjenje izdataka za zdravstvo, smanjenje onečišćenja zraka (zamjenom neprikladnih izvora toplinske energije), poboljšanje ugone i dobrobiti te olakšanje za kućni budžet. Te bi koristi zajednički izravno potaknule privredni rast i blagostanje u Evropskoj uniji.

Energetsko siromaštvo ključni je pojam konsolidiran u zakonodavnom paketu pod nazivom „Čista energija za sve Europljane”, kojim se želi olakšati pravedna energetska tranzicija.

Na temelju Direktive o energetske efikasnosti 2012/27/EU⁶ Evropskog parlamenta i Vijeća, države članice obvezne su uključiti potrebu za smanjenjem energetske siromaštva u svoje obveze povezane s energetske efikasnošću. Energetska efikasnost jedna je od pet dimenzija europske Energetske unije. Kroz princip „Prvo energetska efikasnost“ (engl. Energy efficiency first), Evropska unija je prepoznala i potvrdila da je upravo energetska efikasnost europski najznačajniji izvor energije.

Kako je sažeto navedeno u uvodnoj izjavi 59. preinačene Direktive o električnoj energiji⁷, do energetske siromaštva dolazi zbog kombinacije niskih primanja, visokih troškova energije i loše energetske efikasnosti domova. Riječ je o vrlo složenom pitanju na koje utiču nestabilne cijene na energetske tržištu i loša energetska efikasnost, posebno u pogledu svojstava zgrada, u kombinaciji s čitavim nizom socioekonomskih faktora povezanih s općim siromaštvom i problema povezanih sa sistema posjeda nekretnina. Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za zaštitu ugroženih i energetske siromašnih kupaca u kontekstu unutarnjeg tržišta električne energije. Takve se mjere mogu razlikovati zavisno o posebnim okolnostima u predmetnim državama članicama i mogu uključivati mjere socijalne ili energetske politike koje se odnose na plaćanje računa za električnu energiju, ulaganje u energetske efikasnost stambenih zgrada ili zaštitu potrošača poput zaštitnih mjera protiv isključivanja. U slučajevima u kojima se univerzalne usluge također pružaju malim poduzećima, mjere kojima se osigurava pružanje univerzalnih usluga mogu se razlikovati zavisno o tome jesu li te mjere namijenjene kupcima iz kategorije domaćinstvo ili malim poduzećima (58).

Račune za režije, uključujući račune za energiju, 2018. nije moglo redovito plaćati 6,8 % ljudi koji žive u privatnim domaćinstvima u EU-u (30,3 miliona ljudi) te su oni bili izloženi riziku od isključenja iz energetske mreže. U istom razdoblju 7,3 % stanovništva EU-a (37,4 miliona ljudi) nije imalo ugodnu temperaturu okoline u svojim domovima.

S tim u vezi Evropska komisija preporučuje da države članice razviju sistemski pristup liberalizaciji energetske tržišta u cilju podjele koristi među svim dijelovima društva, posebno onima kojima je

⁵<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1563>

⁶[untitled \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0944)

⁷<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0944>

to najpotrebnije, te razviju mjere za rješavanje problema energetske siromaštva koje se temelje na uskoj saradnji svih nivoa uprave, posebno omogućavajući usku saradnju regionalnih i lokalnih vlasti s jedne strane te organizacija civilnog društva i subjekata iz privatnog sektora s druge strane.

Bosna i Hercegovina

U Bosni i Hercegovini⁸ ne postoji jasna definicija energetske siromaštva, kao ni metodologija i indikatori za utvrđivanje i praćenje energetske siromaštva, tako da ne postoji ni regulatorni okvir za njegovo suzbijanje.

Nedostaju politike koje su posebno usmjerene na problematiku energetske siromaštva kao sastavnog dijela održivog razvoja u procesu energetske tranzicije. Pojedine javne politike samo dijelimično tretiraju ugrožene potrošače. Određeni napredak je postignut u pogledu zaštite ugroženih potrošača energije u najnovijim verzijama Zakona o električnoj energiji Republike Srpske iz 2020. godine i Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine iz 2013. godine. Međutim, u oba slučaja relevantni podzakonski akti, programi i propisi tek treba da se uspostave. Pojmovi kao što su energetske ranjiv i energetske zaštićeni potrošač se u dokumentima koriste naizmjenično i razlikuju se po značenju među entitetima, što će vjerovatno učiniti provođenje mjera za suzbijanje energetske siromaštva složenijim.

Stanja kao što su energetske siromaštvo i energetske ranjivost prepoznati su u Okvirnoj energetske strategiji BiH do 2035.godine, u novoj Strategiji razvoja Federacije BiH 2021.-2027. godina i u Strategiji razvoja energetske sektora Republike Srpske do 2035. godine. U pomenutim dokumentima je navedeno da je povećanje energetske efikasnosti ključni alat za iskorjenjivanje energetske siromaštva (u dijelu potrošnje električne energije i zagrijavanja domaćinstava). Međutim, još uvijek nedostaju ključni dokumenti za daljnja poboljšanja i direktniji pristup u smislu zakona i podzakonskih akata. Zakon o energetske efikasnosti Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 22/17) ne spominje ranjive potrošače.

U Zakonu o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 66/2013, 94/2015, 54/2019) navodi se da će Vlada Federacije izraditi i usvojiti Program zaštite ugroženih potrošača električne energije koji pripadaju kategoriji domaćinstava. Izrada navedenog programa počela je 2005. godine ali nikada nije finalizirana, jer su nadležni organi obrazložili da nije bilo osnova za izradu dokumenta u odsustvu demografsko-socijalne karte.

U Zakonu o električnoj energiji Republike Srpske ("Sl. Glasnik RS", br. 68/20) definisan je energetske zaštićen potrošač, ali sa aspekta socijalno ugroženih potrošača, te je sama implementacija prebačena na lokalne zajednice. Ovim zakonima, energetske ranjivost ostaje usko povezana sa socijalnom ugroženošću, pa se ovaj izazov prenosi na institucije nadležne za socijalnu zaštitu, kao i ministarstva zadužena za socijalnu politiku (na kantonalnom nivou), u kontekstu zaštićenih potrošača.

Zakon o električnoj energiji Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 27/2021) ne spominje ugrožene potrošače energije, ali u Brčko distriktu postoje programi za subvencioniranje računa za električnu energiju za socijalno ugrožene potrošače.

Tačan podatak o broju energetske siromašnih domaćinstava ne može se utvrditi, međutim, na osnovu pojedinih pokazatelja, taj broj zasigurno premašuje 50% od ukupne populacije. Postojeće

⁸ Vidi više u „Suzbijanje energetske siromaštva u Bosni i Hercegovini – prvi korak energetske tranzicije“ dostupno na https://osfbih.org.ba/images/News/NewsDocs/Energetsko_siromastvo_policy_paper.pdf

procjene ukazuju da 69% domaćinstava u BiH troši više od 10% svog dohotka za plaćanje računa za električnu i toplotnu energiju, i prema jednoj od postojećih definicija spadaju u energetske siromašne populacije stanovništva. Identifikovanje energetski siromašnih domaćinstava u BiH nije moguće bazirati samo na ovom kriteriju, već se moraju primijeniti dodatni kriteriji. U najugroženije grupacije stanovništva, koje su podložnije energetskom siromaštvu, spadaju primaoci socijalne pomoći, jednoroditeljske porodice sa više djece i osobesa invaliditetom. Penzioneri su također suočeni sa posljedicama energetskog siromaštva češće nego domaćinstva u kojima su pojedini članovi zaposleni, obzirom da imaju drugačije životne navike.

Nacrt dokumenta Integrisani nacionalni klimatski i energetske plan Bosne i Hercegovine, koji je pripremljen 2020 godine, i koji je još u procesu usvajanja, samo generalno uključuje energetsko siromaštvo, i definiše ciljeve u ovoj oblasti. Usvajanjem dokumenta na državnom nivou bi se kreirali uslovi za uspostavljanje politika o energetskom siromaštvu, na svim nivoima vlasti u BiH.

Odgovor na energetske siromaštvo

Mjerenje energetskog siromaštva

U praksi, postoje tri najčešće korištene metode za određivanje načina na koji se mjeri energetsko siromaštvo. Svaka od ovih metoda potencijalno daje različite rezultate za nivo energetskog siromaštva i svaka može uticati na to kako aktivnost treba da bude usmjerena.

Na terenu se energetsko siromaštvo utvrđuje kombinacijom objektivnih i subjektivnih kriterija, te društvenim konsenzusom oko razgraničenja između domaćinstva kojima je potrebna pomoć zajednice zbog energetskog siromaštva i onih kojima nije. Naravno da je to razgraničenje često porozno i podložno daljnjim revizijama pod novim spoznajama o energetskom siromaštvu.

Subjektivni kriteriji dijele se u procjene članova kućanstva („ne mogu prikladno zagrijati prostorije“) i procjene socijalnih radnika („prostorije nisu prikladno zagrijane, djeca su pothlađena“).

Članovi domaćinstva uglavnom izražavaju nedovoljnu zagrijanost prostorija u hladnim razdobljima ili nemogućnost podmirivanja računa za energente kako bi postigli dovoljnu zagrijanost prostorija. Međutim, također je moguće da se plaćanjem prikladne potrošnje energije, npr. za zagrijavanje prostorija, ugrožavaju drugi nužni životni troškovi: prehrana, školovanje, učestvovanje u zajednici itd. U takvim slučajevima dolazi do objektivnog prihodovnog siromaštva, čak i ako su nominalno životne prostorije zagrijane na temperaturu od 21°C ili više. Konačno, moguće je da do takve potrošnje dolazi zbog neefikasnosti sistema grijanja ili drugih energetskih sistema, gdje se puno energije gubi u okolišu, a pritom se ne postiže željena kvaliteta života.

Subjektivne procjene socijalnih radnika uspoređuju sporno domaćinstvo s ostalim domaćinstvima u zajednici, i u saradnji s porodičnim liječnikom, procjenjuju ugrožava li nedostupnost energenata zdravlje ukućanima i njihovo punopravno učestvovanje u zajednici. Socijalni radnici mogu procijeniti nedostupnost i drugih energenata osim grijanja, npr. količinu vlage u prostorijama, nedovoljno svjetla za obavljanje školskih i profesionalnih aktivnosti i sl. U takvim situacijama, oni mogu upozoriti na potrebu ublažavanja specifično energetskog siromaštva ukućana, iako se vjerovatno radi o domaćinstvima koja se bore sa siromaštvom općenito.

Objektivni kriteriji energetskog siromaštva dijele se na finansijske i nefinansijske. Nefinansijski kriteriji uključuju opće stanje domaćinstva te se temelje na mjerama kao što su prosječna dnevna temperatura, vlažnost zidova i namještaja, skladištenje i pospremanje hrane, pripremanje hrane, mogućnost rashlađivanja u razdobljima visoke temperature i sl. Finansijski kriteriji s druge strane su stvarni plaćeni trošak za potrošnju energije u domaćinstvu. Najčešće domaćinstva čiji finansijski

izdatak za energiju u određenom razdoblju prelazi prosjek finansijskih izdataka za energiju domaćinstava u regiji, a spomenuti finansijski izdatak za energiju čini ta domaćinstva službeno siromašnima nazivamo energetske siromašnim domaćinstvima. Takva su domaćinstva dakle energetske siromašna čak i onda kada im npr. dnevna temperatura prostorija prelazi 21°C u hladnim razdobljima.

U osnovne metode provjere energetske siromaštva spadaju:

Metod rashoda - Metoda rashoda za izračunavanje energetske siromaštva sagledava udio prihoda domaćinstva (neto troškova stanovanja) koji je namijenjen zadovoljavanju energetske potrebe. Ako domaćinstvo treba da potroši više od 10% svog prihoda na energiju, smatra se da je u energetskom siromaštvu, pri čemu se ozbiljnost energetske siromaštva povećava kako se povećava udio prihoda koji se troši na energiju. Izvori podataka koji se koriste za prikupljanje dokaza o potrošnji domaćinstava se također prikupljaju relativno rijetko, što otežava praćenje napretka u borbi protiv energetske siromaštva. Osim toga, neki ljudi mogu imati visoke prihode, ali odluče da žive u domu koji je posebno energetski neefikasan. Iako ovi ljudi troše više od 10% svog prihoda na energiju, ne može se reći da su u osnovnoj deprivaciji i stoga nisu problem politike energetske siromaštva.

Subjektivna metoda - Subjektivna analiza energetske siromaštva postavlja ispitanicima niz pitanja kako bi utvrdili da li su morali bez grijanja ili su živjeli u nedovoljno grijanom domu. Međutim, samoprocjena energetske siromaštva može dati pogrešne utiske kreatorima politike o obimu energetske siromaštva.

Subjektivna kvalitativna procjena drugih – stručnjaka iz službi socijalne zaštite npr. socijalnih radnika u saradnji sa drugim odgovarajućim službama.

Objektivna metoda - Objektivna metoda izračunavanja energetske siromaštva nastoji da modelira ono što tipično domaćinstvo mora potrošiti na energiju da bi se njihov dom zagrijao prema preporučenim normama Svjetske zdravstvene organizacije i upoređuje to sa onim što znamo o prihodima domaćinstva kako bi pokušali odrediti izloženost domaćinstva energetskom siromaštvu.

Model niskog prihoda/visokih troškova - Razvijen od strane Londonske škole ekonomije i zvanično usvojen od strane Vlade Ujedinjenog Kraljevstva za upotrebu u Engleskoj i Velsu, model niskih prihoda/visokih troškova je pokušaj da se pozabave ograničenjima čistog modela energetske siromaštva zasnovanog na potrošnji. Prema ovom modelu da bi se razmatralo u energetskom siromaštvu, domaćinstvo mora imati i nizak prihod i suočiti se sa visokim troškovima energije (definisanim kao dvostruki medijan troškova energije). Ovo je pokušaj da se osigura da statistika o energetskom siromaštvu ne obuhvati ona domaćinstva koja nisu siromašna prihodima, ali odluče da žive u domu sa niskom energetskom efikasnošću.

Pokazatelji energetske efikasnosti se mogu podijeliti u četiri grupe:

- (a) pokazatelji kojima se trošak energije uspoređuje s dohotkom: energetsko siromaštvo kvantificira se usporedbom iznosa koji domaćinstva troše na energiju s njihovim dohotkom (npr. postotak ili broj domaćinstva koja troše više od određenog udjela svojeg raspoloživog dohotka na domaće energetske usluge);
- (b) pokazatelji koji se temelje na samoprocjeni: domaćinstvo se direktno pita u kojoj mjeri smatraju da si mogu priuštiti energiju (npr. mogu li svoj dom dovoljno ugrijati zimi i dovoljno rashladiti ljeti);
- (c) pokazatelji koji se temelje na direktnim mjerenjima: tim se pokazateljima mjere fizikalne varijable kako bi se utvrdila primjerenost energetske usluge (npr. sobna temperatura);
- (d) indirektni pokazatelji: energetsko siromaštvo mjeri se pomoću povezanih faktora, kao što su dospjele neplaćene obaveze za režije, broj isključenja i kvaliteta stambenog objekta.

Rješavanje energetske siromaštva mjerama energetske efikasnosti

Hvatanje ukoštac sa oskudicom u energiji i poboljšanje kvaliteta unutrašnje sredine domaćinstava sa malim prihodima moguće je izvesti putem sljedećih akcija i mjera koje doprinose ostvarenju tri različita cilja⁹: a) smanjiti cijene energije za domaćinstvo; b) poboljšati energetske efikasnosti u zgradama nastanjenim najosjetljivijim domaćinstvima, uključujući neophodno ulaganje napora u obučavanje domaćinstava za racionalno korištenje energije i njenu uštedu; c) rad na socijalnom polju, povećavajući koliko je moguće male prihode.

Analiza potrošnje energije i uticaji na zdravlje pokazuju da postoji hitna potreba za propagiranjem najpogodnijih tehnologija za uštedu energije za populaciju sa malim prihodima. Osim toga, te mjere treba da budu što je moguće rentabilnije. Različite zemlje Evropske unije imaju različite strategije i prioritete, već prema klimatskim odlikama i tipologiji zgrada. Uspješnost u postizanju energetske efikasnosti u domaćinstvu sa malim prihodima zavisice od polaznog nivoa energetske efikasnosti i toplotne ugodnosti, opsega poboljšanja efikasnosti i od toga da li su te mjere pristupačne domaćinstvu ili nisu. Sve one bi trebalo da doprinesu potencijalu intervencija u cilju poboljšanja energetske efikasnosti koje utiču na promjene u zdravlju članova domaćinstva.¹⁰

Energetska efikasnost treba imati primat u borbi protiv energetske siromaštva jer doprinosi smanjenju potrošnje energije, izdataka za energiju i emisija stakleničkih plinova te potiče razvoj lokalne privrede. Realizacija mjera energetske efikasnosti ima pozitivne uticaje na zdravlje (uklanjaju se vlaga, stalni propuh i plijesan) te se općenito povećava ugoda stanovanja.

Na bazi iznesenog, kao najrentabilnijim i efikasnim tehnologijama za domaćinstva sa malim prihodima, predlažu se: a) poboljšanje omotača zgrada, b) tehnike pasivnog grijanja i hlađenja, i c) poboljšanje servisiranja zgrada (kao što je zamjena grijnih sistema, rekuperacija toplote i sl.).

Poboljšanje omotača zgrade- Neodgovarajuća izolacija, jednostruki prozori i loša zaštita od promahe – razlozi su prisustva vlage, buđi i promahe, koji stvaraju veliki broj zdravstvenih problema. Zbog toga domaćinstva sa malim prihodima treba da poboljšaju izolaciju komponenata omotača, tj. zidova, krovova, zastakljenja, itd.

Tehnologije pasivnog korištenja sunčeve energije- Usvajajući pasivne tehnologije, povećanje sunčevih dobitaka je potrebno u severnim evropskim zemljama, dok je smanjenje potrebno u zemljama južne Evrope. Međutim, da bi se u potpunosti smanjili uticaji na sredinu, neophodne su još dvije mjere za ostvarenje energetske efikasnosti (električna efikasnost), ili pogodnosti (podmirenje preostalih energetske potreba obnovljivim izvorima energije).

Poboljšanja u servisiranju zgrada i upravljanju energijom u njima- Poboljšanje efikasnosti servisiranja zgrada u kojima žive stanari sa malim prihodima, uglavnom se svode na zamjenu sistema za grijanje. Kada se govori o servisiranju zgrada, treba pomenuti i koncept upravljanja energijom u društvenim stanovima i domaćinstvima sa malim prihodima. Pametni mjerači mogu imati ključnu ulogu u monitoringu društvenih stanova.

Podrška prihodima onih koji žive u energetske siromaštva

Održavanje podrške za prihod domaćinstva je snažno povezano sa osnovnom uskraćenošću. Dakle, podrška prihodima igra veoma važnu ulogu u ograničavanju efekata energetske siromaštva.

Ovaj mjera opisuje podršku i mjere koje su dostupne kako bi se pomoglo ljudima u energetske siromaštva da podmere i upravljaju svojim računima za energiju i radnje koje se poduzimaju kako bi

⁹ The European Fuel Poverty and Energy Efficiency Project, Good practices experienced in Belgium, Spain, France, Italy and United Kingdom to tackle fuel poverty, 2008.

¹⁰ Liddell, C. and C. Morris, Fuel poverty and human health : A review of recent evidence, Energy Policy, vol. 38, no. 6, 2010, pp. 2987–2997.

se pomoglo ugroženim potrošačima da iskoriste mogućnosti za aktivno upravljanje i smanjenje energetske troškova. Cijena energije je važan faktor koji doprinosi energetske siromaštva. Poteškoće u podmirivanju troškova energije mogu dovesti do toga da ukućani ne koriste dovoljno energije za održavanje adekvatnog grijanja svog doma, što može dovesti do dugoročnih zdravstvenih i socijalnih problema. Iako poboljšanje energetske efikasnosti doma može smanjiti račune domaćinstva za energiju, ne može ih eliminirati. Stoga je prepoznato da poboljšanja energetske efikasnosti moraju biti dopunjena odgovarajućom podrškom dohotka za one koji su u riziku od energetske siromaštva.

Direktna financijska pomoć je mjera koja treba da ide paralelno ali isključivo za najugroženije i to do momenta kada energetske siromašno domaćinstvo ne postigne energetske efikasnost, s obzirom na to da samo financijske mjere ne omogućavaju korisnicima siguran izlazak iz energetske siromaštva te da se njome djeluje isključivo na ublažavanje problema bez dugoročnog efekta na uzroke energetske siromaštva.

Ovaj pristup obično uključuje direktnu financijsku podršku - odbitke na mjesečnim računima za energiju, direktne financijske naknade ili financijske transfere s ciljem smanjenja ukupnog tereta računa za energiju za domaćinstva i zaštite od isključenja komunalnih usluga.

Direktna financijska pomoć u vidu smanjenja iznosa računa za energiju je kratkoročno efikasna ali neodrživa mjera gdje se samo sufinanciraju troškovi energije u vidu smanjenja tereta računa za energente te ne pruža dugoročno rješenje problema, odnosno ne doprinosi suzbijanju uzroka i ne umanjuje štetne utjecaje na zdravlje i okoliš koji proizlaze iz energetske neimaštine. Međutim ovakav vid mjere je neophodan za ona domaćinstva koja se trenutno nalaze u teškoj materijalnoj situaciji i za koja nije sigurno da ne mogu obezbijediti osnovne energetske usluge bez financijske pomoći sistema socijalne politike.

Strateška platforma

Situaciona analiza

Podaci koji se nalaze u Situacionoj analizi, su prikupljeni na osnovu sekundarnih izvora relevantnih za pojedine aspekte analize (podaci iz centra za socijalni rad, Federalni zavod za statistiku, podaci iz lokalne uprave).

Demografska struktura stanovništva

Prema popisu stanovništva u BiH iz 1991. godine općina Srebrenik je imala 40.796 stanovnika dok je prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva u BiH iz 2013. godine općina Srebrenik imala 39.678 stanovnika. U toku rata nastale su izmjene u demografskoj slici općine u odnosu na 1991. godinu. Gustina naseljenosti stanovništva je 181 stanovnik na km², što je niže od TK koja prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u 2003 godini iznosi 192 stanovnika na km². Međutim gustina neseljenosti u Općini/Gradu Srebrenik je značajno veća od prosjeka regije, i prosjeka BiH (75 stanovnika na km²).

Stanovništvo živi u 63 pretežno ruralna naselja. Naselja su: Donji Podpeč, Gornji Podpeč, Tinja Gornja, Tinja Donja, Duboki Potok, Behrami, Šahmeri, Dedići, Seona, Lipje, Cage, Ljenobud, Bjelave, Kuge, Like, Rapatnica, Kiseljak, Uroža, Luka, Brda, Gornji Moranjci, Falešići, Čekanići, Brnjičani, Donji Moranjci, Ibrići, Gulami, Hrvati, Omerbašići, Hodžići, Ahmići, Pirage, Vikali, Murati, Maoča, Salihbašići, Lušnica, Crveno Brdo, Jasenica, Drapnići, Podorašje I, Podorašje II, Lisovići, Brezik, Kurtići, Zahirovići, Straža, Babunovići, Bare, Čehaje, Ježinac, Gornji Srebrenik, Donji Srebrenik, Čojluk, Čojlučko Polje, N.N. Polje, Srebrenik I, Srebrenik II, Špionica Centar, Špionica Donja, Špionica Gornja, Špionica Srednja, Cerik, Tutnjevac, i Huremi. Centar općine/grada je grad Srebrenik. Vrijedi istaći da od navedenih naselja nisu sva priznata kao naseljena mjesta.

Grad Srebrenik ukupno broji 39.678 stanovnika od čega je muškaraca 19.348, žena 20.330, dok je broj djece do 18. Godina starosti 2.934. Broj osoba dobi od 18-6g godine iznosi 25.456., dok je broj osoba koje su starije od 65. godina 4.565. Broj penzionera iznosi 6005. Podaci su dobiveni na osnovu podataka Federalnog zavoda za statistiku, popis 2013. god. konačni rezultati, kao i podataka Udruženja penzionera Grada Srebrenika.

U Gradu Srebreniku na osnovu podataka Federalnog zavoda za statistiku, popis 2013. god. konačni rezultati, je zastupljeno 13.187. domaćinstva, od čega je 2.057 samačkih domaćinstava, 3.340 domaćinstava sa dva člana, 2.980 domaćinstava sa 3. člana, 3.052 domaćinstava sa 4. člana, 544 domaćinstava sa 5. članova, 152 domaćinstava sa 6. članova i 238 domaćinstava sa 7. i više članova.

Procjenjuje se da oko 12.800 stanovnika živi u urbanim naseljima ili 28%, dok preostalih 32.200 stanovnika ili 72% spada u stanovništvo koje živi u ruralnim naseljima.

Socijalna struktura stanovništva

1. Zaposlenost/Nezaposlenost

Grad Srebrenik u 2023. godini prema podacima Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine je imao ukupno zaposlenih 8.356 stanovnika, od čega je 6.256 muškaraca, te 2.091 žena. Prema podacima Zavoda za zapošljavanje TK/Biro Srebrenik ukupno radno sposobnih a nezaposlenih osoba na području Grada Srebrenika je 6.209 osoba, od čega je 4.051. žena a 2.158 muškaraca.

2. Prihodi domaćinstva/porodica

U gradu Srebreniku shodno informaciji Udruženja penzionera Grada Srebrenika broj penzionera sa starosnom penzijom iznosi 2790, broj penzionera sa invalidskom penzijom iznosi 920, a broj penzionera sa Obiteljskom penzijom iznosi 2438 penzionera, od ukupnog broja penzionera, 6.148 penzionera.

3. Socijalno ugrožene kategorije

Prilikom izrade Informacije o socijalnoj strukturi stanovništva vazno je istaći da su svi podaci uzeti iz Izvještaja o radu ju Centar za socijalni rad za 2023 godinu. Sam uvid u podatke iz tabele pod rednim brojem 6 i 7 ukazuju na visok procenat korisnika socijalne zaštite (7800) i primaoca socijalne pomoći (6402) u odnosu na ukupan broj stanovništva.

Na osnovu kontinuiranog praćenja stanja u porodicama koje su radno nesposobne bez sredstava za život (korisnici stalne novčane pomoći čiji je broj 318) cjenimo da su u najvećem broju slučajeva iste energetske. Znatno veći broj potencijalno energetskih ugroženih potrošača mogla bi se naći među porodicama čiji su članovi lica sa invaliditetom (575), porodice čiji članovi ostvaruju pravo na naknadu za tuđu pomoć i njegu (807), kao i porodice čiji članovi su hronični bolesnici (575) iz razloga što loše zdravstveno stanje članova porodice iste čine ranjivim i nesposobnim da zadovolji svojih osnovnih energetskih potrebe.

Ukoliko krenemo od podatka iz tabele da na području općine Srebrenik pravo na dječiji dodatak ostvaruje ukupno 1926 djece i od činjenice da je census za ostvarivanje navedenog prava iznosi 247,00 km po članu domaćinstva potpuno je evidentno da veliki broj porodica ima vrlo niske prihode što sasvim sigurno znatnu mogućnost da su energetski siromašne porodice.

Često među porodicama sa poremećenim porodičnim odnosima zbog njihove disfunkcionalnosti susrećemo svaki oblik siromaštva pa i energetskog. Porodice čiji članovi ispoljavaju društveno negativno ponašanje (sklone skitnji, prosjačenju i njihov broj iznosi 61) su prema podacima Centra za socijalni rad Srebrenik često bez ikakvog snabdjevanja energentima što je posebno zabrinjavajuće naročito za malodobne, stare i bolesne jer objekti u kojima i žive su po svom kvalitetu i načinu gradnje neuvjetni i traže znatna ulaganja i pomoć zajednice.

Pored činjenice da opće i energetske siromaštvo nisu isto potpuno evidentno je da sve socijalno nabrojane kategorije predstavljaju posebno ranjivu grupu.

4. Novčane pomoći iz sistema socijalne zaštite

Stalnu novčanu pomoć ostvaruje 320 lica, dok je jednokratnu novčanu pomoć ostvarilo 102 lica. Novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica je ostvarilo 807 osoba, dok je pomoć za ishranu ogrjev odjeću i obuču ostvarilo 102 lica. Dječiji dodatak je ostvarilo 1962 lica, a Novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja ženi-majci, odnosno drugom licu koje nije u random odnosu istvarilo je 68 lica. Pomoć u prehrani djeteta do 6. Mjeseci i dodatnu ishranu za majku dojilju je ostvarilo 9 lica. Osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u osnovnim školama, stipendije i školarine đacima i studentima je ostvarilo 35. Lica. Izuzetnu novčanu pomoć, Pomoć u rješavanju stambenog pitanja i Pomoć za opremu djeteta samohranim nezaposlenim roditeljima nije nije ostvarilo niti jedno lice, odnosno nije bilo zahtjeva ove vrste.

Geografske i stambene karakteristike

1. Površina lokalne zajednice

Grad Srebrenik se nalazi na sjeveroistoku BiH, administrativno pripada Tuzlanskom kantonu i Federaciji BiH, a ekonomski, regiji Sjeveroistočna Bosna i Hercegovina.

Veličina grada je 247, 94 km².

Sredinom teritorije teče rijeka Tinja u dužini od oko 20 kilometara. Uz rijeku Tinju prolazi magistralni put Tuzla-Orašje i željeznička pruga normalnog kolosijeka Brčko-Tuzla, te magistralni put Županja-Tuzla-Sarajevo. S gradom Srebrenik graniče gradovi Tuzla, Gračanica, Gradačac, Distrikt Brčko te općine Lukavac i Čelić.

Istočnim dijelom općine proteže se planina Majejica, čiji najviši vrh iznosi 917 metara. Općina spada u brdsko poljoprivredni rejon. Klima je umjereno kontinentalna sa naglašenim godišnjim varijacijama temperature i padavina. Rijeka Tinja i njeni pritoci bujičnog su karaktera.

U vrijeme jačih padavina dolazi do poplava poljoprivrednog zemljišta i objekata uz rijeku i pritoke. Karakteristike terena koje zauzima općina su složena geološka građa i tektonski sklop, što ima za posljedicu pojavu erozije i klizišta.

Grad Srebrenik ima površinu 247, 94 km², od čega je ukupna površina urbanog dijela 32, 01 km², a površina ruralnog dijela 215, 93 km².

2. Stambene Jedinice

Grad Srebrenik prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, popis 2013. god-konačni rezultati i podacima Službe za prostorno uređenje i zaštitu okolice Grada Srebrenika, raspolaže sa 20.653 stambene jedinice, od čega je broj stanova u zgradama 1279, broj poslovnih prostora iznosi 324, broj garaža 41. Postoje takođe 3. Zgrade socialnog stanovanja, dvije u Špionici sa 62. Stana, i 1 zgrada u Tinji sa 20 stanova. U srebreniku postoji 8. Stambenih zgrada u nizu/gradskom bloku.

Energetske karakteristike

1. Energetska efikasnost stambenih jedinica

Za sad ne postoji podatak koji će dati procenat ili broj kuća u Srebreniku koje su obuhvaćene mjerama energetske efikasnosti/ušteda. Poznato je da dvije zgrade u Srebreniku sa oko 4 lamele odnosno oko 160 stanova je obuhvaćeno mjerama energetske efikasnosti, budući da kao sistem zagrijavanja koriste toplotne pumpe.

2. Postojanje sistema javnog grijanja

Grad Srebrenik imarazvijen sistem grijanja na biomasu. Grad Srebrenik je aktivno radio na implementaciji aktivnosti u okviru projekta COMPOSE – Ruralne zajednice povezane pozitivnom energijom, a koji je sufinansiran od strane Interreg Mediteran Evropskog fonda za regionalni razvoj. Na području užeg gradskog jezgra Srebrenika prvo su se provodile aktivnosti na izradi projektno tehničke dokumentacije za II fazu toplifikacije gradskog područja. U okviru izrađene tehničke dokumentacije urađen je projekat rekonstrukcije kotlovnice u objektu JU Centar za kulturu i informisanje Srebrenik, koja će nakon izvođenja radova i nabavke opreme prestala sa korištenjem uglja kao energenta i prešla na obnovljivi izvor energije i to biomasu, kojom je Bosna i Hercegovina veoma bogata. Pored navedenih tehničkih detalja, obavljeno je i geodetsko snimanje terena što je doprinijelo kvalitetnijoj izradi projekta toplovoda koji će napajati 10 stambenih zgrada u užoj gradskoj jezgri Srebrenika, a istovremeno je povezan i sa postojećom toplanom koja ima kapacitet 4 MW. Nakon izrade projektno tehničke dokumentacije Općina je, zajedno sa JKP 9. Septembar, izradila i nekoliko modela upravljanja toplinama na biomasu, kao i operativni akcioni plan investiranja u izgradnju i opremanje toplane, izgradnju toplovoda, kao i priključenja prije svega javnih objekata, a zatim i privatnih stambenih jedinica.

Sistem javnog grijanja je uspostavljen 2012. godine izgradnjom gradske toplane, te se preko navedenog sistema grijanja zagrijava 67. Stanova, 31. Poslovni proctor i 7. Javnih objekata: Dom Kulture, JZU Dom Zdravlja i Gradska apoteka, Gradsko obdanište, JU SRC Srebrenik, JU MSŠ Srebrenik, Policijska stanica Srebrenik.

3. Način zagrijavanja stambenih jedinica

U Srebreniku pored izgrađenih zgrada najviše se nalazi individualnih porodičnih kuća koje se griju na sistem centralnog grijanja na ugalj. Velik broj kuća se i dalje zagrijava na čvrsto gorivo drvo i ugalj. Navedene kuće su u posljednjih 5 godina u procentu oko 30% prijavljivane na programe subvencija i mijenjan je system grijanja na pellet ili toplotne pumpe. Za sad ne postoji tačan podatak koji će dati procenat ili broj kuća u Srebreniku koje su obuhvaćene mjerama energetske efikasnosti/ušteta. Jedan dio stanovništva se takođe zagrijava na struju putem inverter klima.

Poznato je da dvije zgrade u Srebreniku sa oko 4 lamele odnosno oko 160 stanova je obuhvaćeno mjerama energetske efikasnosti, budući da kao sistem zagrijavanja koriste toplotne pumpe. Sistem javnog grijanja je uspostavljen 2012. godine izgradnjom gradske toplane, te se preko navedenog sistema grijanja zagrijava 67. Stanova, 31. Poslovni proctor i 7. Javnih objekata: Dom Kulture, JZU Dom Zdravlja i Gradska apoteka, Gradsko obdanište, JU SRC Srebrenik, JU MSŠ Srebrenik, Policijska stanica Srebrenik.

4. Izvor/vrsta grijanja stambene jedinice

U gradu Srebreniku kao izvor zagrijavanja stambenih jedinica se pored čvrstog goriva drvo i ugalj, najviše kao sistem zagrijavanja putem centralnog grijanja. Navedeni sistem u posljednjih 5. godina se mijenja jer kroz poticaje i subvencije najviše se prelazi na sistem zagrijavanja putem peleta i toplotnih pumpi. Jedan dio stanovništva se takođe zagrijava na struju putem inverter klima. Postoji i sistem javnog grijanja koji je je uspostavljen 2012. godine izgradnjom gradske toplane, te se preko navedenog sistema grijanja zagrijava 67. Stanova, 31. Poslovni proctor i 7. Javnih objekata.

5. Postojanje programa podrške domaćinstvima u energetskej efikasnosti

U Gradu Srebreniku trenutno ne postoje programi podrške domaćinstvima u nabavci tehnologije OIE, niti službenih programa podrške povećanju energetske efikasnosti domaćinstava, kao ni programa suzbijanje energetske siromaštva i mjera stambene politike.

Povezanost strategije sa postojećem strateškim dokumentima i zakonima

Strategija smanjenja energetske siromaštava u potpunosti doprinosi ostvarenju strateških ciljeva utvrđenih nacrtom Strategije razvoja Grada Srebrenik 2024-2027 i to u dijelu Strateški fokus 2. Poticajno i inkluzivno društveno okruženje u funkciji zadržavanja stanovništva i unapređenja kvalitete života građana i Strateški fokus 3. Balansiran razvoj javne infrastrukture uz zaštitu okoliša.

Strateška vizija i ciljevi utvrđeni ovom Strategijom smanjenja energetske siromaštava u potpunosti doprinose ispunjenju zakonskih obaveza lokalne zajednice i javne ustanove Centar za socijalni rad Kalesija koje su utvrđene Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom (Sl.novine Tuzlanskog kantona",br.5/12-prečišćeni tekst, 7/14, 11/15, 13/16, 4/18, 12/20, 22/21, 5/22, 8/22, 10/22, 14/22 i19/22).

Strateška vizija

Detaljna situaciona analiza i kontekst izrade Strategije za smanjenje energetske siromaštava, u krajnjem upućuje na ključne strateške fokuse:

- Kako identificirati energetske siromašna domaćinstva ili kategorije stanovništva i pratiti stanje na lokalnom nivou;
- Kako smanjiti rizik od energetske siromaštava za energetske siromašna i domaćinstva koja su koja su u riziku programima socijalne zaštite;
- Kako unaprijediti znanje energetske siromašnih i domaćinstva koja su koja su u riziku o energetske siromaštva u rješavanju izazova s kojima se susreću;
- Kako smanjiti ili eliminirati energetske siromaštvo primjenom mjera energetske efikasnosti i održivosti i njihovom integracijom sa mjerama socijalne politike i socijalnog stanovanja.

Vizija predstavlja izjavu o željenoj promjeni u dugoročnoj razvojnoj perspektivi, čak i nakon predviđenog strateškog perioda. U definiranju vizije osnovni pristup je da energetska efikasnost treba imati primat u borbi protiv energetske siromaštava jer doprinosi smanjenju potrošnje energije, izdataka za energiju i emisija stakleničkih plinova te potiče razvoj lokalne privrede i ima pozitivne uticaje na zdravlje, dok je direktnu finansijsku pomoć neophodno pružati isključivo za najugroženije i to do momenta kada energetske siromašno domaćinstvo ne postigne energetske efikasnost.

Vizija GradaSrebreniku eliminisanju energetske siromaštava je:

„Energetske efikasna i održiva zajednica u kojoj niko nije energetske zapostavljen“

Vizija se temelji na ciljevima održivog razvoja u Bosni i Hercegovini i principu Agende 2030 za održivi razvoji „niko ne smije biti isključen“, kojim se teže eliminirati multidimenzionalni uzroci siromaštava i nejednakosti kao i diskriminacija u svim oblicima. Uvođenje tog principa u praksu zahtijeva mehanizme upravljanja i odgovornosti na svim nivoima, od lokalnog do međunarodnog, kako bi se osiguralo provođenje mjera za osiguravanje jednakosti.

Temeljni polazište Strategije za smanjenje energetske siromaštava, se zasniva na strateškom pravcu Okvira održivog razvoja BiH u dijelu Pametni rast „Zeleni rast i čista energija“ i Društvo jednakih mogućnosti koji potiče ispunjenje principa agende 2030. „niko ne smije biti zapostavljen“ čiji je cilj naveden u poglavlju „Ljudi“ osigurati dostojanstven i ravnopravan život u zdravom okruženju za sve građane Bosne i Hercegovine, razvojnih ciljeva i prioriteta Strategije razvoja Federacije BiH, Povećati energetske efikasnost i Smanjivati siromaštvo i socijalnu isključenost u kojem se propisuje mjera „Osigurati socijalne programe za smanjivanje energetske siromaštava“, te Razvojne strategije Grada Srebrenik.

Strategije za smanjenje energetske siromaštva je alat za provođenje Agende 2030 i Ciljeva održivog razvoja, i Okvira održivog razvoja BiH na područje Federacije BiH. Istovremeno je i u funkciji realizacije Strategije razvoja Federacije kojom je predviđeno strateškim ciljem 2. Prosperitetan i inkluzivan razvoj, te strategije razvoja grada/općine..

Vizija razvoja predstavlja osnovu za utvrđivanje strateških ciljeva čijom će se realizacijom doprinijeti ostvarivanju vizije eliminiranja energetske siromaštva, koji prožimaju sve ciljeve i snažno podržavaju energetske efikasan i održiv razvoj Grada Srebrenik.

Strateški ciljevi

Strategija se temeljiti na priznavanju prava na energiju te su u njoj utvrđeni ambiciozni, ali realistični ciljevi za ostvarenje osnovnog stupa socijalnih prava, eliminiranje energetske siromaštva i dostizanje ciljeva održivog razvoja u odnosu na osiguranje pristupa materijalno pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji za sve. Dugoročno njome bi se trebalo nastojati potpuno iskorijeniti energetske siromaštvo.

U funkciji ostvarivanja vizije utvrđeni su strateški ciljevi smanjenja energetske siromaštva:

- **Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći**
- **Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetske siromaštva**
- **Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetske efikasnog socijalnog stanovanja**

Uzimajući u obzir da je energetske siromaštvo rezultat društvenih, ekoloških, privrednih i geopolitičkih faktora, ono iziskuje *holistički pristup* u njegovom rješavanju, što podrazumijeva sveobuhvatnu analizu tog pitanja i potreba domaćinstava te uključivanje raznih aktera, od potrošača, socijalnih institucija (centara za socijalni rad), organizacija civilnog društva i preduzeća do regionalnih i lokalnih vlasti.

Strategija uključuje kako energetske tako i neenergetske mjere za uklanjanje temeljnih uzroka energetske siromaštva i ublažavanje uslova za energetske siromašna i ranjiva domaćinstva. Njome se želi osigurati da mjere energetske efikasnosti i tranzicije budu osmišljene i provedene na pravedan, pravičan i uključiv način, tako da nitko ne bude zapostavljen niti isključen.

Indikatori i definicija energetske siromaštva

Indikatori energetske siromaštva su urađeni u skladu sa faktorima koji opisuju energetske siromaštvo koji se odnose na: ekonomski i socio-demografske faktore i energetske faktore.

U ekonomske i socio-demografske faktore ubrajaju se: Demografski aspekt (broj, spol i starost članova/ica domaćinstva); Finansijski aspekti (prihodi i troškovi energije); Zdravstveni aspekt (psihičko i fizičko zdravlje).

U energetske faktore ubrajaju se: Procjena energetske klase i ilustrativni indikatori (izolacija, vlaga, plijesan, propuh, sistem grijanja); Energetske usluge (grijanje, hlađenje, topla voda u domaćinstvu; kuhanje, rasvjeta, pranje i ostalo).

Za uspostavljenje indikatora energetske siromaštva, odnosno definiranja prioritarnih ciljnih grupa, uspostavljeni su kriteriji prema sedam grupa i to: 1. energetske status objekta (izolacija, grijanje i električna energija), 2. energetske klase objekta, 3. vlasništvo objekta, 4. vrsta stambene jedinice, 5. prihodovna strana – novčana podrška (socijalne naknade i pomoći), 6. ekonomski status domaćinstva, 7. socijalne kategorije stanovništva. Definirani su i uslovi za dobijanje podrške

i pomoći. Kao osnova za identifikaciju energetske siromaštva uzima se DOMAĆINSTVO. Kombinacijom navedenih faktora utvrđivat će se kriterij za svaku mjeru.

U kontekstu vizije za eliminaciju energetske siromaštva i definiranih indikatora postavljena je definicija energetske siromaštva koja glasi

„Energetsko siromaštvo je stanje u kojem domaćinstvo nije u mogućnosti da obezbijedi potrebnu količinu energije, neophodnu za zdrav i dostojanstven život, na način koji ne ugrožava druge osnovne životne potrebe domaćinstva i šire zajednice“.

Energetski siromašna i ugrožena domaćinstva se kategoriziraju u dvije grupe i to:

Energetski siromašna domaćinstva: Domaćinstva sa veoma niskim prihodima koja nemaju adekvatne energetske stambene uslove i usluge i ne mogu sebi priuštiti potrebnu količinu energije, neophodnu za zdrav i dostojanstven život (grijanje, rasvjeta, zagrijavanje vode,..), na način koji ne ugrožava zadovoljavanja osnovnih životnih potreba domaćinstva i šire zajednice, te su izloženi smanjenom mogućnošću plaćanja osnovnih energetske usluga (grijanje, el. energija, topla voda i dr.) i odricanju u drugim područjima života (kvalitetna ishrana, odjeća, obrazovanje, odmor, i dr.)

Energetski rizična domaćinstva: Domaćinstva koja imaju energetske neadekvatne stambene uslove i dostupne energetske usluge, čiji prihodi omogućavaju zadovoljavajuće energetske usluge za obezbijedenje potrebne količine energije, neophodne za zdrav i dostojanstven život, na način koji ne ugrožava druge osnovne životne potrebe domaćinstva i šire zajednice, ali su osjetljiva na negativne uticaje glavnih uzroka energetske siromaštva kao što su porast cijena energenata, nemogućnosti ulaganja u energetske efikasnost i sl. što dovodi do smanjenja njihove sposobnosti prilagođavanja na razne energetske izazove i povećanog rizika da postane energetske ugroženo ili siromašno.

U prilogu se nalazi tabela sa kategorijama energetske siromašnih i rizičnih domaćinstava

Koordinacija i odgovornost za energetske siromaštvo

Za koordinaciju izrade, provedbe, implementacije i za praćenje realizacije Strategije unutar gradske uprave zaduženo je Koordinaciono tijelo za implementaciju mjera za smanjenje energetske siromaštva koju će imenovati gradonačelnik Grada Srebrenik.

Koordinaciono tijelo će biti sastavljeno od predstavnika nadležnih službi Grada Srebrenik (Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije, Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti), Centar za socijalni rad Srebrenik i drugih relevantnih organizacija.

Za koordinaciju aktivnosti i implementaciju Strategije nadležna je Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i investicije Grada Srebrenik.

Zadaci Gradske uprave u realizaciji Strateškog plana su sljedeći:

- uspješno integrirati ciljeve i mjere Strateškog plana u razvojnu strategiju Grada Srebrenik i ostale relevantne strateške dokumente;
- osigurati stručni kadar za realizaciju identificiranih mjera suzbijanja energetske siromaštva i energetske efikasnosti;
- osigurati finansijska sredstva za realizaciju mjera za koje je Grad Srebrenik identificiran kao nositelj;

- pravovremeno komunicirati i zajednički usuglasiti provođenje mjera koje nisu u nadležnosti Gradske uprave s predviđenim nositeljima i ostalim uključenim akterima;
- podržati kontinuirano provođenje mjera kroz cijelo razdoblje provedbe Strateškog plana do 2029. godine;
- osigurati praćenje i izvještavanje o dinamici realizacije plana do 2029. godine;
- kontinuirano informirati građane o realizaciji Strateškog plana;
- osigurati učešćivanje svih relevantnih aktera i građana u čitavom procesu od izrade do praćenja realizacije Strateškog plana;

Nosioći aktivnosti na realizaciji strategije su: Gradska uprava Grada Srebrenik; Centar za socijalni rad Srebrenik, nevladine organizacije i udruženja građana.

Programski ciljevi i mjere

Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći

Programski cilj 1.1. Uspostaviti sistem mjerenja i efektivnog ciljanja energetskih siromašnih domaćinstava

Mjera 1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetski siromašnih domaćinstava

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera predviđa izradu sveobuhvatne karte energetski siromašnih domaćinstava na osnovu definiranih kriterija putem koje će se utvrditi nivo finansijske te energetske ugroženosti, te utvrđivanje metodologije načina analize, praćenja i izvještavanja o stanju energetskog siromaštva i utvrđivanja najvećih žarišnih problema energetski siromašnih i ugroženih domaćinstava korisnika pomoći po osnovu energetskog siromaštva i predlaganje neophodnih dodatnih mjera za njegovo smanjenje i postizanje njihove energetske efikasnosti. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Izrada metodologije i instrumenta istraživanja - Izrada baze za unos podataka - Posjeta domaćinstvima - Unos podataka u bazu - Izvještavanje - Davanje preporuka
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti - Centar za socijalni rad Srebrenik
Partneri u realizaciji	Lokalne nevladine organizacije i korisnička udruženja
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Izrađen dokument "Metodologija identifikacije i praćenja energetski siromašnih domaćinstava" - Realizirane kućne posjete oko 1000 energetski ugroženih domaćinstava i identificirana energetski siromašna domaćinstava. - Identificiran broj domaćinstava i njihove potrebe - Uspostavljen jedinstveni registar/baza sa podacima o domaćinstvima

	- Izvještaji o promjenama energetskeg statusa za ciljnu grupu domaćinstava
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 1000 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)sa posebnim osvrtom nakorisnike javne novčane podrške i to: <ul style="list-style-type: none"> - korisnici stalne novčane pomoći - korisnici privremene novačane pomoći - korisnici novčane egzistencijalne naknade - korisnici naknade civilne žrtve rata - korisnici minimalne i zagarantovane penzije - korisnici naknade po osnovu nezaposlenosti - korisnici lične invalidnine (I i II kategorija) - korisnici novčane naknade na ličnu invalidninu iz boračke zaštite (RVI) - korisnici porodične invalidnine
Procjena potrebnih sredstva	3.600,00 KM godišnje 18.000,00 KM ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (18.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Utvrđeno stanje domaćinstava pogođenih energetske siromaštvom na području grada,i uspostavljen mehanizam praćenja stanja energetske siromaštva s ciljem poduzimanja kvalitetnih i pravovremenih mjera za njegovo smanjenje kroz programe finansijske i nefinansijske pomoći.

Programski cilj 1.2. Osigurati socijalne programe finansijske pomoći za smanjivanje energetske siromaštva

Mjera 1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na subvenciju troškova za električnu energiju za domaćinstva koja zadovoljavaju određene kriterije prihoda i socijalne ugroženosti. Energetski siromašnim domaćinstvima će se sufinansirati 150 kWh električne energije mjesečno. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Donošenje odluke od strane Gradskog vijeća o subvenciji troškova električne energije - Odobravanje novčane pomoći uz uslov da dostavi dokaz o potrošnji električne energije
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo, lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: <ul style="list-style-type: none"> - Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti - Centar za socijalni rad Srebrenik
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Međunarodne i domaće organizacije i fondovi - Kantonalni i federalni nivo vlasti
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Donesena odluka od strane Gradskogvijeća o subvenciji troškova električne energije - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 200 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Korisnici javne novčane podrške i to: <ul style="list-style-type: none"> -korisnici stalne novčane pomoći

	-korisnici privremene novčane pomoći
Procjena potrebnih sredstva	51.000,00 KM godišnje 255.000,00 KM ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (25.500,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (25.500,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Obezbijeđena dodatna količina električne energije za energetske siromašnodomaćinstava

Mjera 1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja utoku grijne sezone

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na subvencioniranje troškova grijanja tokom zime i perioda hladnog vremena (grijne sezone) i to za domaćinstva koja zadovoljavaju određene kriterije prihoda i socijalne ugroženosti. Energetski siromašnim domaćinstvima priznaje se pravo na sufinansiranje troškova grijanja (drva, pelet,...) u maksimalnom iznosu od iznosu od 150,00 KM po domaćinstvu. Pomoć za troškove grijanja se može odobriti korisniku ili na način da se direktno isplati ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je izvršila uslugu. Aktivnosti: - Donošenje odluke od strane Gradskog vijeća o subvenciji troškova grijanja u periodu zime i hladnog vremena - Odobravanje novčane pomoći uz uslov da dostavi dokaz o nabavci ili plaćanju računa.
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti - Centar za socijalni rad Srebrenik
Partneri u realizaciji	- Međunarodne i domaće organizacije i fondovi - Kantonalni i federalni nivo vlasti
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Donesena odluka od strane Gradskog vijeća o subvenciji troškova grijanja (pelet, drva, ...) u periodu zime i hladnog vremena - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 120 domaćinstva
Kriterij za ostvarenje mjere	Korisnici javne novčane podrške i to: - korisnici stalne novčane pomoći
Procjena potrebnih sredstva	18.000,00 KM/godišnje (po grijnoj sezoni) 90.000,00 (ukupno)
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (6.000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (12.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Obezbijeđena potrebna dodatna količina toplotne energije tokom zime i perioda hladnog vremena za energetske siromašnih domaćinstava

Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetskog siromaštva

Programski cilj 2.1. Osigurati energetske pregled i savjetovanje za energetske ranjiva domaćinstva

Mjera 2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetske ranjiva domaćinstva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na realizaciju jednostavnih energetske pregleda (provjera) domaćinstva (energetski siromašna i rizična domaćinstva) kojim će se utvrđivati postojeće stanje, te u skladu s tim pružati energetske savjete domaćinstvima za uštedu energije ili davanje preporuka za poduzimanje daljnjih koraka ka boljoj energetske efikasnosti. Provjere u domaćinstvima koja se suočavaju sa energetske siromaštvom imaju za cilj: identificirati uzroke gubitka topline u kući; pomoći u identifikaciji i rješavanju problema s vlagom ili plijesni; ponuditi korisne savjete za uštedu energije i vode a pritom osigurati da dom ostane siguran i udoban. Prilikom pregleda odgovorne osobe koje vrše pregled će popunjavati energetske upitnike. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Formiranje Tima za obilazak domaćinstava i utvrđivanje stanja - Posjete domaćinstvima - Evidentiranje stanja izvršene provjere, sumiranje podataka i izvještavanje
Nadležno tijelo/nosilac	- Služba za boračko-invalidsku zaštitu I društvene djelatnosti - Tima za obilazak domaćinstava i utvrđivanje stanja
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Srebrenik
Vremenski period realizacije	2025-2029 (Kontinuirano u skladu sa Metodologijom praćenja energetske ranjivih domaćinstva i izvještavanjem)
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj provedenih jednostavnih energetske pregleda - Broj udijeljenih praktičnih savjeta i preporuka za realizaciju jednostavnih mjera - Broj ispunjenih upitnika o energetske siromaštvu
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom (energetski siromašna i rizična domaćinstva)
Broj korisnika	2000 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	7.200,00 KM/ (godišnje) 36.000,00 KM (ukupno)
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (3.600,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (3.600,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Identificirani uzroci gubitka topline u korisničkim domaćinstvima i pružene savjetodavne usluge za uštedu energije i energetske efikasnost domaćinstava za dugoročnije rješavanje problema energetske siromaštva

Programski cilj 2.2. Edukacija građana i organiziranje edukativno-informativnih događanja na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti

Mjera 2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na organizaciju raznih vrsta edukativnih događanja kako bi se što veći broj građana upoznao s tematikom energetske siromaštva, prilikama i načinima njegovog prevazilaženja. Cilj je upoznavanje domaćinstava pogođenih energetske siromaštvom građana s pojmom i idejom demokratizacije korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti, te postupnog prelaza od građana koji su samo korisnici i potrošači energenata prema građanima koji su informirani potrošači i kasnije potrošači s vlastitom proizvodnjom energije. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Angažman NVO iz oblasti zaštite okoliša ili drugih stručnih lica iz oblasti energetske efikasnosti
---------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada Plana edukativnih aktivnosti sa utvrđenim temama i ciljnim grupama - Realizacija Plana edukativnih aktivnosti
Nadležno tijelo/nosilac	<ul style="list-style-type: none"> - Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu I društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Domaći i međunarodne NVO - Školske ustanove
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> -Izrađen plan edukacija -Broj provedenih edukacija o energetske siromaštvu i energetske efikasnosti -Broj osoba obuhvaćen edukacijom
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom(<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>)i građani grada Srebrenik
Broj korisnika	Oko 500 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	3.600,00 KM/god 18.000,00 KM/kupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (1.800,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (1.800,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Informisani i educirani članovi domaćinstava o mogućnostima uštede energije, smanjenja finansijskih izdataka i unapređenja energetske efikasnosti domaćinstava

Mjera 2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske efikasnosti

Kratak opis mjere i aktivnosti	<p>Mjera se odnosi na informisanje, savjetovanje i pružanja podrške kod pripreme dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske obnove porodičnih kuća i višestambenih zgrada s posebnim naglaskom na domaćinstva pogođena energetske siromaštvom.</p> <p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U okviru postojeće sistematizacije poslova u Gradu Srebrenik, - U okviru postojećih referata utvrditi obavljanje poslova savjetovanja i pružanja podrške ugroženim domaćinstvima
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	-NVOi Sredstva informisanja
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> -Broj pripremljenih prijava na otvorene pozive za ugrožene grupe građana. -Broj provedenih savjetovanja građana za prijave na pozive usmjerene na energetske siromašne građane
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom(<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>)i potencijalni podnosioci prijave na Javni poziv
Broj korisnika	-Potencijalno zainteresirani za javne pozive
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.) i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	1.800,00 KM/god 9.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (1.800,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (0.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Povećan broj građana koji su podnijeli kompletne aplikacija na javne pozive za korištenje raspoloživih finansijskih za energetske efikasnost domaćinstava

Mjera 2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na organizaciju raznih vrsta edukativnih događanja za osoblje javnih institucija (škola, i dr.) i upoznavanje s tematikom energetske siromaštva, prilikama i načinima njegovog prevazilaženja, te upoznavanje sa mjerama i metodama korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti. Aktivnosti: - Javni poziv i izbor stručne organizacije ili stručnog lica iz oblasti energetske efikasnosti u zgradarstvu - Izrada edukativno-informativnog materijala i širenje znanja o načinima smanjenja potrošnje energije - Promocija i distribucija edukativnog materijala
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	Javne ustanove, Škole, Elektronski mediji, Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj edukacija - Broj štampanog edukativnog materijala - Broj objava, promocija u elektronskim medijima - Broj ustanova obuhvaćenih edukacijom
Korisnici mjere	- Javne ustanove na području grada Srebrenik
Broj korisnika	Oko 1500 uposlenika i učenika u javnim ustanovama
Kriterij za ostvarenje mjere	Status javne institucije na području grada Srebrenik
Procjena potrebnih sredstva	3.600,00 KM/god 18.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (1.800,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (1.800,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Informisani i educirani predstavnici javnih ustanova i učenici škola o mjerama i metodama korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti

Programski cilj 2.3. Javne kampanje na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti

Mjera 2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na organizaciju i realizaciju javnih kampanja u oblasti energetske pismenosti i energetske efikasnosti kako bi se što veći broj građana informisao o načinima uštede energije. Predviđene javne kampanje će se provesti putem elektronskih medija, kroz organizaciju emisija na temu energetske efikasnosti učešćem stručnih lica iz ove oblasti, putem saopštenja, emitovanjem video i audio poruka i sl. Aktivnosti: - Izrada Plana javne medijske kampanje o vrsti i načinu provođenja mjera smanjenja potrošnje energije i energetske efikasnosti - Realizacija Plana i evaluacija projekta
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti

Partneri u realizaciji	- Elektronski mediji, domaći i međunarodne nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025 -2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj javnih kampanja -Broj medijskih nastupa -Broj službenih naloga na društvenim mrežama - Izvještaj o provedenoj evaluaciji
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetske siromaštvom(<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) i građani
Broj korisnika	Oko 5000 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)i građanski status.
Procjena potrebnih sredstva	4.200,00 KM/god 21.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (3.000,00KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (1.200,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Povećana informisanost građana i podignuta svijest o potrebi primjene mjera energetske efikasnosti za uštedu energije i zaštite životne sredine

Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromaštva razvojem održivog, energetske efikasne socijalne stanovanja

Programski cilj 3.1. Integrisati mjere energetske efikasnosti i mjere socijalne politike

Mjera 3.1.1. Unapređenje standarda energetske efikasnosti (grijanje, topla voda, el. energija) uz visoke stope sufinansiranja za energetski siromašna domaćinstva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na unapređenje energetske efikasnosti uz visoko sufinansiranje unapređenja grijanja, priključka na daljinsko grijanje i električne energije s ciljem osiguravanja realizacije nužnih mjera energetske efikasnosti kod energetski siromašnih ugroženih, koji nisu u mogućnosti zatvoriti finansijsku konstrukciju. <i>Aktivnosti:</i> - Izrada Programa sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti objekta energetski siromašnih domaćinstava - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Srebrenik - Nevladine organizacije - Mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom energetske efikasnosti
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 100 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.).

Procjena potrebnih sredstva	36.000,00 KM/god 180.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (18.000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (18.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine toplotne energije kod energetski siromašnih i ugroženih domaćinstava

Mjera 3.1.2. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetska siromašna domaćinstva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na visoki procent sufinansiranja unapređenja ovojnice postojećih objekata (utopljanje objekata postavljanjem stiropora, obnovom krova, ...) s ciljem osiguravanja realizacije nužnih mjera energetske obnove kod energetski siromašnih i ugroženih domaćinstava, koji nisu u mogućnosti zatvoriti finansijsku konstrukciju. Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Izrada Programa sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti objekata energetski ugroženih i ugroženih domaćinstava - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Srebrenik - Nevladine organizacije - Mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik
Vremenski period realizacije	2025-2028
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Izveštaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom energetske efikasnosti
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 100 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetska status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetskim siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	32.000,00 KM/god 160.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (25.000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (15.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost ovojnice u domaćinstvima i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine energije kod energetski siromašnih i ugroženih domaćinstava

Mjera 3.1.3. Mali energetska paketa efikasne tehnologije za energetska siromašna domaćinstva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na dodjelu malih paketa energetske efikasnosti donacijom energetski efikasne rasvjetne tijela (led sijalica, produžni kablovi sa prekidačem, i drugo) za energetska siromašna domaćinstva. (Maksimalan iznos energetskog paketa za jedno domaćinstvo iznosi 30,00KM) Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Program raspodjele finansijskih sredstava - Javni poziv za dodjelu finansijskih sredstava
---------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Srebrenik - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik - Nevladine organizacije i korisnička udruženja
Vremenski period realizacije	2025-2028
Mjerljivi indikatori realizacije	-Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom -Broj i vrsta dodijeljenih paketa energijski efikasne opreme
Korisnici mjere	Energetski siromašna domaćinstva
Broj korisnika	Oko 1000domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetska status naveden u indikatorima domaćinstava pogodnim energetska siromaštvom (Anex 1.).
Procjena potrebnih sredstva	9.000 KM/god 36.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (4.500 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (4.500 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjena potrošnja električne energije kod energetska siromašnih domaćinstava

Programski cilj 3.2. Unapređenje sistema zagrijavanja stambenih objekata

Mjera 3.2.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	<p>Mjera se odnosi na sufinansiranje unaprijeđenja ili zamjene sistema grijanja (neefikasnih grijnih tijela - peći) uz korištenje obnovljivih izvora energije kada je to moguće u već postojećim stambenim objektima. Prihvatljiva su poboljšanja energetske efikasnosti sistema grijanja i zamjene energenata okolišno i finansijski povoljnijima, a posebno sistema koji koriste obnovljive izvore energije. Mjera predviđa također i sufinansiranje, odnosno poticanje primjene obnovljivih izvora energije u energetska siromašnim domaćinstvima. Od izuzetne važnosti je da mehanizmi i operativni modeli zamjene grijnih tijela budu zasnovani na objektivnim, provjerenim, pouzdanim i odgovornim prijedlozima i znanjima.</p> <p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrada Programa sa kriterijima sufinansiranja unaprijeđenja energijske efikasnosti objekta energetska rizična domaćinstava - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstva
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Srebrenik - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik

	- Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energijske efikasnosti - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 100 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere-	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetskim siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	20.000,00 KM/god 100.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (10.000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (10.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine toplotne energije kod domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva

Mjera 3.2.2. Pomoć pri uvođenju mjerača u objektima za kolektivno stanovanje za domaćinstva pogođena energetskim siromaštvom

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi nasufinansiranje ugradnje mjerača (Kalorimetar) u postojećim stambenim objektima za domaćinstva pogođena energetskim siromaštvom. Na taj način bi se smanjili računi potrošnje energije za grijanje. (Maksimalno do 100domaćinstava) Aktivnosti: - Javni poziv za prikupljanje zahtjeva za ugradnju mjerača (Kalorimetra) - Izrada konačne lista korisnika - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Raspisivanja javne nabavke za kupovinu kalorimetara - Implementacija i evaluacija aktivnosti
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu I društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Srebrenik - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025– 2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj domaćinstava koja su ugradila mjerač - Smanjenje potrošnje energenata na godišnjem nivou
Korisnici mjere	Domaćinstava pogođena energetskim siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>)
Broj korisnika	100 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetski status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetskim siromaštvom (Anex 2.)
Procjena potrebnih sredstva	80.000 KM/god 400.000 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (20.000 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (60.000 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Optimizirana potrošnja toplotne energije i umanjeni finansijski izdaci za grijanje

u domaćinstvima pogođena energetske siromaštvom

Programski cilj 3.3. Podsticanje primjene obnovljivih izvora električne energije

Mjera 3.3.1. Sufinansiranje nabavke električnih uređaja za uštedu energije za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na posticanje energetske efikasnosti domaćinstava sufinansiranjem nabavke električnih uređaja za uštedu energije (energetskih efikasnih uređaja) za energetske ranjiva domaćinstva (el. uređaja: bojler, el. štednjak, frižider, veš mašina, i dr. tehnologija). (Maksimalno 50 domaćinstava godišnje) (Maksimalan iznos sufinansiranja po domaćinstvu do 500KM) Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Program raspodjele finansijskih sredstava - Javni poziv za dodjelu finansijskih sredstava - Formiranje Tima za provođenje konkursne procedure - Donošenje odluke o broju korisnika i vrstama mjera EE - Realizacija odluke i plasman finansijskih sredstava
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - Centar za socijalni rad Srebrenik - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2026-2027
Mjerljivi indikatori realizacije	<ul style="list-style-type: none"> - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom EE - Broj dodijeljenih /sufinansiranih uređaja
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 100 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetske status naveden u indikatorima domaćinstava pogođenim energetske siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstava	25.000,00 KM/god 50.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (5.000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (20.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetske efikasnost domaćinstva, smanjena potrošnja električne energije i umanjene finansijske izdaci za energetske ranjiva domaćinstva koja se nalaze u riziku energetske siromaštva

Mjera 3.3.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetske efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na podsticanje energetske efikasnosti sufinansiranjem nabavke, ugradnje i zamjene energetske efikasne rasvjetnih uređaja za uštedu energije (energetskih efikasne rasvjetnih uređaja) za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva (led sijalice i led rasvjeta), amaksimalno 10 rasvjetnih tijela. (Maksimalno 100 domaćinstava godišnje) Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Javni poziv za prijavu potencijalnih korisnika - Odabir korisnika mjere - Nabavka led rasvjete
---------------------------------------	--

Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Srebrenik - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2026– 2027
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj domaćinstva obuhvaćenih mjerom EE - Broj dodijeljenih/sufinansiranih uređaja
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 200 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetska status naveden u indikatorima domaćinstava pogodnim energetska siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	7.000,00 KM/god 14.000,00 KM/ukupno
Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik (2.000,00 KM/god) Budžet viših nivoa vlasti i međunarodni i domaći fondovi (5.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstva, smanjena potrošnja električne energije i umanjene finansijski izdaci za energetska ranjiva domaćinstva koja se nalaze u riziku od energetska siromaštva

Mjera 3.3.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetska siromaštva

Kratak opis mjere i aktivnosti	Mjera se odnosi na poboljšanje energetska efikasnosti individualnih stambenih objekata sufinansiranje kupovine i ugradnje solarnih panela (maksimalne snage do 3 kW – (1kW=1.000 Eura)) za domaćinstva u riziku od energetska siromaštva u omjeru (20,51% Grad, 20,51 % korisnik i 58,97 % viši nivoi vlasti i fondovi) u cilju unapređenja energetska efikasnosti individualnih stambenih objekata. Aktivnosti: - Javni poziv za prijavu potencijalnih korisnika za sufinansiranje postavljanja solarnih panela za domaćinstva - Odabir korisnika mjere - Isplata subvencije korisnicima mjere
Nadležno tijelo/nosilac	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu I društvene djelatnosti
Partneri u realizaciji	- Centar za socijalni rad Srebrenik - Služba civilne zaštite, mjesne zajednice i druge nadležne službe Grada Srebrenik - Nevladine organizacije
Vremenski period realizacije	2025-2029
Mjerljivi indikatori realizacije	- Broj domaćinstva obuhvaćenih mjerom EE - Broj ugrađenih solarnih elektrana
Korisnici mjere	Energetski rizična domaćinstva
Broj korisnika	Oko 50 domaćinstava
Kriterij za ostvarenje mjere	Socio-ekonomski i energetska status naveden u indikatorima domaćinstava pogodnim energetska siromaštvom (Anex 1.)
Procjena potrebnih sredstva	60.000,00 KM/god 300.000,00 KM/ukupno

Izvori finansiranja	Budžet Grada Srebrenik(20.000,00 KM/god) Viši nivoi vlasti i fondovi (28.000,00 KM/god) Korisnici (12.000,00 KM/god)
Mogući efekti/ishodi	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava ugradnjom solarnih panela i smanjeni troškovi električne energije za energetske ranjiva domaćinstva

Akcioni i finansijski plan i praćenje

Akcioni plan

Akcioni plan seodnosinavremenski period 2025 – 2029 godine.

Programski cilj	Mjera	Vremenski period realizacije	Procjena potrebnih sredstava	Izvori finansiranja		Nadležno tijelo/nosilac	Mogući efekti/ishodi	Korisnici / Broj korisnika	Mjerljivi indikatori realizacije
				Općinski budžet	Ostali izvori				
Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetskog siromaštva programima socijalne pomoći									
1.1. Uspostaviti sistem mjerenja i efektivnog ciljanja energetskih siromašnih domaćinstva	1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetski siromašnih domaćinstva	2025-2029	18.000,00	18.000,00		Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti - Centar za socijalni rad Srebrenik	Utvrđeno stanje domaćinstava pogođenih energetskim siromaštvom na području grada / općine, i uspostavljen mehanizam praćenja stanja energetskog siromaštva s ciljem poduzimanja kvalitetnih i pravovremenih mjera za njegovo smanjenje kroz programe finansijske i nefinansijske pomoći.	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 1000 domaćinstava	- Izrađen dokument "Metodologija identifikacije i praćenja energetski siromašnih domaćinstava" - Realizirane kućne posjete u oko 1000 energetski ugroženih domaćinstva i identificirana energetski siromašna domaćinstva. - Identificiran broj domaćinstava i njihove potrebe - Uspostavljen jedinstveni registar/baza sa podacima o domaćinstvima - Izvještaji o promjenama energetskog statusa za ciljnu grupu domaćinstava

1.2. Osigurati socijalne programe finansijske pomoći za smanjivanje energetskog siromaštva	1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije	2025 - 2029	255.000,00	127.500,00	127.500,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti - Centar za socijalni rad Srebrenik	Obezbijedena dodatna količina električne energije za energetski siromašna domaćinstava	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 200 domaćinstava	- Donesena odluka od strane Gradskog vijeća Srebrenik o subvenciji troškova električne energije - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
	1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja u toku grijne sezone	2025 - 2029	90.000,00	30.000,00	60.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti - Centar za socijalni rad Srebrenik	Obezbijedena potrebna dodatna količina toplotne energije tokom zime i perioda hladnog vremena za energetski siromašnih domaćinstava	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 120 domaćinstava	- Donesena odluka od strane Gradskog vijeća Srebrenik o subvenciji troškova električne energije - Lista korisnika subvencije - Izvještaj o realizaciji pomoći sa pokazateljima o dodijeljenim finansijskim sredstvima
Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetskog siromaštva									
2.1. Osigurati energetski pregled i savjetovanje za energetski ranjiva	2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetski ranjiva domaćinstva	2025 - 2029	36.000,00	18.000,00	18.000,00	Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Identificirani uzroci gubitka topline u korisničkim domaćinstvima i pružene savjetodavne	- Domaćinstava pogođena energetskim siromaštvom (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) - Oko 2000 domaćinstava	- Broj provedenih jednostavnih energetskih pregleda - Broj udijeljenih praktičnih savjeta i preporuka za

domaćinstva						U saradnji sa: -Tim za obilazak domaćinstava i utvrđivanje stanja	usluge za uštedu energije i energetske efikasnost domaćinstava za dugoročnije rješavanje problema energetske siromaštva		realizaciju jednostavnih mjera - Broj ispunjenih upitnika o energetske siromaštva
2.2. Edukacija građana i organiziranje edukativno-informativnih događanja na temu energetske siromaštva i energetske efikasnosti	2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti	2025-2029	18.000,00	9.000,00	9.000,00	-Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Informisani i educirani članovi domaćinstava o mogućnostima uštede energije, smanjenja finansijskih izdataka i unapređenja energetske efikasnosti domaćinstava	- Domaćinstava pogođena energetske siromaštva (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) - Oko 500 domaćinstava	- Izrađen plan edukacija - Broj provedenih edukacija o energetske siromaštva i energetske efikasnosti - Broj osoba obuhvaćen edukacijom
	2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske obnove za domaćinstva pogođena energetske siromaštva	2025 - 2029	9.000,00	9.000,00	00.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Povećan broj građana koji su podnijeli kompletne aplikacije na javne pozive za korištenje raspoloživih finansijskih sredstava za energetske efikasnost domaćinstava	- Domaćinstava pogođena energetske siromaštva (<i>energetski siromašna i rizična domaćinstva</i>) - Potencijalni podnosioci prijave na Javni poziv	- Broj pripremljenih prijave na otvorene pozive za ugrožene grupe građana. - Broj provedenih savjetovanja građana za prijave na pozive usmjerene na energetske siromašne građane
	2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama	2025 - 2029	18.000,00	9.000,00	9.000,00	-Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku	Informisani i educirani predstavnici javnih ustanova i učenici škola o	Javne ustanove na području Grada Srebrenik -Oko 1500 korisnika	- Broj edukacija - Broj štampanog edukativnog materijala - Broj objava,

						zaštitu i društvene djelatnosti	mjerama i metodama korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti		promocija u elektronskim medijima - Broj ustanova obuhvaćenih edukacijom
2.3. Javne kampanje na temu energetskog siromaštva i energetske efikasnosti	2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“	2025 - 2029	21.000,00	15.000,00	6.000,00	Služba za opću upravu, Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Povećana informisanost građana i podignuta svijest o potrebi primjene mjera energetske efikasnosti za uštedu energije i zaštite životne sredine	Domaćinstava pogođena energetskim siromaštvom i građani Srebrenika Oko 5000 domaćinstva	- Broj javnih kampanja - Broj medijskih nastupa - Broj službenih naloga na društvenim mrežama - Izvještaj o provedenoj evaluaciji
Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetskog siromaštva razvojem orživog, energetski efikasnog socijalnog stanovanja									
3.1. Integrisati mjere energetske efikasnosti i mjere socijalne politike	3.1.1. Unapređenje standarda energetske efikasnosti (grijanje, topla voda, el. energija) uz visoke stope sufinansiranja za energetski siromašna domaćinstva	2025-- 2029	180.000,00	90.000,00	90.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, -Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine toplotne energije kod energetski siromašnih i ugroženih domaćinstva	- Energetski siromašna domaćinstva - Oko 100 domaćinstva	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom energetske efikasnosti
	3.1.2 Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih i kolektivnih	2025-- 2028	160.000,00	100.000,00	60.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa:	Unaprijeđena energetska efikasnost ovojnice u domaćinstvima i	Energetski siromašna domaćinstva - Oko 100 domaćinstva	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske

	stambenih objekata uz visoke stope sufinansiranja za energetska siromašna domaćinstva					-Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu I društvene djelatnosti	smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine energije kod energetska siromašnih i ugroženih domaćinstva		efikasnosti - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom energetske efikasnosti
	3.1.3. Mali energetska paketa efikasne tehnologije za energetska siromašna domaćinstva	2025 - 2028	36.000,00	18.000,00	18.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjena potrošnja električne energije kod energetska siromašnih i ugroženih domaćinstava	- Energetska siromašna domaćinstva - Oko 1000 domaćinstava	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom -Broj i vrsta dodijeljenih paketa energetske opreme
3.2. Unapređenje sistema zagrijavanja stambenih objekata	3.2.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	2025 - 2029	100.000,00	50.000,00	50.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: -Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava i smanjeni finansijski troškovi za obezbjeđenje potrebne količine toplotne energije kod domaćinstava u riziku od energetske siromaštva	Energetska rizična domaćinstva - Oko 100 domaćinstava	- Program sa kriterijima sufinansiranja unapređenja energetske efikasnosti - Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom - Izvještaj o realizaciji Programa sa listom korisnika i finansijskim pokazateljima

	3.2.2. Uspostavljanje ekološki prihvatljivog, efikasnog i ekonomski dostupnog sistema daljinskog grijanja i priključka novih korisnika na već postojeću mrežu pogođena energetskim siromaštvom	2025- 2029	400.000,00	100.000,00	300.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Obezbijedeno efikasnije zagrijavanja doma i umanjeni finansijski izdaci za grijanje u domaćinstvima pogođena energetskim siromaštvom, te smanjeno aerozagađenje na području grada	Energetski siromašna, ugrožena i ranjiva domaćinstva - Oko 100 domaćinstava	- Broj domaćinstava koja su ugradila mjerač - Smanjenje potrošnje energenata na godišnjem nivou
3.3. Podsticanje primjene obnovljivih izvora električne energije	3.3.1. Sufinansiranje nabavke električnih uređaja za uštedu energije za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	2026- 2027	50.000,00	10.000,00	40.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj I investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Unaprijedena energetska efikasnost domaćinstva, smanjena potrošnja električne energije i umanjeni finansijski izdaci za energetski ranjiva domaćinstva koja se nalaze u riziku energetskog siromaštva	- Energetski ranjiva domaćinstva - Oko 100 domaćinstava	- Broj domaćinstava obuhvaćen mjerom EE - Broj dodijeljenih /sufinansiranih uređaja
	3.3.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetski efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetskog siromaštva	2026- 2027	14.000,00	4.000,00	10.000,00	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i	Unaprijedena energetska efikasnost domaćinstva, smanjena potrošnja električne energije i umanjeni finansijski izdaci za energetski	- Energetski ranjiva domaćinstva - Oko 200 domaćinstava	- Broj domaćinstva obuhvaćenih mjerom EE - Broj dodjeljenih/ sufinansiranih uređaja

						društvene djelatnosti	ranjiva domaćinstva koja se nalaze u riziku od energetske siromaštva		
	3.3.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	2025- 2029	300.000,00	100.000,00	200.000,00 (uključujući koridnike)	Služba za poduzetništvo lokalni razvoj i investicije U saradnji sa: - Služba za opću upravu, - Služba za boračko-invalidsku zaštitu i društvene djelatnosti	Unaprijeđena energetska efikasnost domaćinstava ugradnjom solarnih panela i smanjeni troškovi električne energije za energetske ranjiva domaćinstva.	- Energetski ranjiva domaćinstva - oko 50 domaćinstava	Broj domaćinstva obuhvaćenih mjerom EE - Broj ugrađenih solarnih uređaja

Finansijski plan

Mjere	B / G	Period cijele strategije 2024-2029						Godišnji nivo									
		Ukupno	Godišnje	Finansiranje iz budžeta Grada (ukupno)	Godišnji prosjek finansiranje iz budžeta Grada	Finansiranje iz drugih izvora (ukupno)	Godišnji prosjek finansiranje iz drugih izvora	2025		2026		2027		2028		2029	
								Grad	Drugi izvori	Grad	Drugi izvori	Grad	Drugi izvori	Grad	Drugi izvori	Grad	Drugi izvori
Strateški cilj 1. Ublažiti rizik energetske siromaštva programima socijalne pomoći																	

1.1.1. Identifikacija, praćenje i mapiranje žarišnih područja energetske siromašnih domaćinstva	5	18.000,00	3.600,00	18.000,00	3.600,00	0,00	0,00	3.600,00		3.600,00		3.600,00		3.600,00		3.600,00	
1.2.1. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova električne energije	5	255.000,00	51.000,00	127.500,00	25.500,00	127.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	25.500,00	
1.2.2. Novčana pomoć za subvencioniranje troškova grijanja u toku grijne sezone	5	90.000,00	18.000,00	30.000,00	6.000,00	60.000,00	12.000,00	6.000,00	12.000,00	6.000,00	12.000,00	6.000,00	12.000,00	6.000,00	12.000,00	6.000,00	
Strateški cilj 2. Podići svijest i znanje građana o prevenciji i prevazilaženju rizika energetske siromašnosti																	
2.1.1. Provjere i savjetodavne intervencije za energetske ranjiva domaćinstva	5	36.000,00	7.200,00	18.000,00	3.600,00	18.000,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	
2.2.1. Organizacija edukacija u oblasti energetske efikasnosti	5	18.000,00	3.600,00	9.000,00	1.800,00	9.000,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	
2.2.2. Informisanje i savjetovanje u pripremi dokumentacije za prijavu na javne pozive za sufinansiranje energetske obnove za domaćinstva pogođena energetskim siromaštvom	5	9.000,00	1.800,00	9.000,00	1.800,00	0,00	0,00	1.800,00		1.800,00		1.800,00		1.800,00		1.800,00	
2.2.3. Organizacija edukacije u oblasti energetske efikasnosti u javnim ustanovama	5	18.000,00	3.600,00	9.000,00	1.800,00	9.000,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	1.800,00	
2.3.1. Kampanje „energetske pismenosti“ i „energetske efikasnosti“	5	21.000,00	4.200,00	15.000,00	3.000,00	6000,00	1.200,00	3.000,00	1.200,00	3.000,00	1.200,00	3.000,00	1.200,00	3.000,00	1.200,00	3.000,00	
Strateški cilj 3. Smanjiti rizik energetske siromašnosti razvojem održivog, energetski efikasnog socijalnog stanovanja																	
3.1.1. Unapređenje standarda energetske efikasnosti (grijanje, topla voda, el. Energija), uz visoke stope sufinansiranja za energetske siromašna domaćinstva	5	180.000,00	36.000,00	90.000,00	18.000,00	90.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	18.000,00	
3.1.2. Unapređenje standarda ovojnice postojećih individualnih stambenih objekata za domaćinstva u riziku od energetske siromašnosti tehnologija za energetske siromašna domaćinstva	4	160.000,00	40.000,00	100.000,00	25.000,00	60.000,00	15.000,00	25.000,00	15.000,00	25.000,00	15.000,00	25.000,00	15.000,00	25.000,00	15.000,00	25.000,00	
3.1.3. Mali energetski paket efikasnih tehnologija za energetske siromašna domaćinstva	4	36.000,00	9.000,00	18.000,00	4.500,00	18.000,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	4.500,00	
3.2.1. Pomoć u zamjeni neefikasnih grijnih tijela za domaćinstva u riziku od energetske siromašnosti	5	100.000,00	20.000,00	50.000,00	10.000,00	50.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	

3.2.2. Pomoć pri uvođenju mjerača u objektima za kolektivno stanovanje za domaćinstva pogođena energetske siromaštvom	5	400.000,00	80.000,00	100.000,00	20.000,00	300.000,00	60.000,00	20.000,00	60.000,00	20.000,00	60.000,00	20.000,00	60.000,00	20.000,00	60.000,00	20.000,00	60.000,00
3.3.1. Sufinansiranje nabavke električnih uređaja za uštedu energije za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	2	50.000,00	25.000,00	10.000,00	5.000,00	40.000,00	20.000,00			5.000,00	20.000,00	5.000,00	20.000,00				
3.3.2. Sufinansiranje nabavke i ugradnju energetske efikasne rasvjete za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	2	14.000,00	7.000,00	4.000,00	2.000,00	10.000,00	5.000,00			2.000,00	5.000,00	2.000,00	5.000,00				
3.3.3. Sufinansiranje nabavke i ugradnje solarnih panela za domaćinstva u riziku od energetske siromaštva	5	300.000,00	60.000,00	100.000,00	20.000,00	200.000,00	40.000,00	20.000,00	40.000,00	20.000,00	40.000,00	20.000,00	40.000,00	20.000,00	40.000,00	20.000,00	40.000,00
UKUPNO		1.705.000,00		707.500,00		997.500,00		144.600,00	193.400,00	151.600,00	218.400,00	151.600,00	218.400,00	144.600,00	193.400,00	115.100,00	173.900,00
PROCENTI		100%		41,50%		58,50%		8,48%	11,34%	8,89%	12,81%	8,89%	12,81%	8,48%	11,34%	6,75%	10,20%

*Predviđeni iznos sredstva po pojedinim mjerama moguće je uvećati ukoliko se iznađu dodatna sredstva.

Monitoring i evaluacija

Monitoring predstavlja sistematično i kontinuirano prikupljanje, analiziranje i korištenje podataka i indikatora radi mjerenja napretka realizacije Strategije. Svrha praćenja je strateško upravljanje, odnosno pravovremena reakcija na eventualne zastoje u provedbi, novonastale probleme ili nepredviđene situacije. Praćenje treba biti kombinirano sa redovnim godišnjim izvještavanjem organa vlasti jedinice lokalne samouprave o provedbi Strategije te ukazivanjem na napredak ili eventualne zastoje uz davanje prijedloga za rješenja.

Osnova monitoring plana je formiranje grupe za praćenje, koja će na bazi postavljenih ciljeva u Strateškom planu pratiti proces i na godišnjoj osnovi izvještavati Gradsko vijeće Srebrenik i javnost o stepenu njegove realizacije. Odgovornost za praćenje realizacije Strateškog plana imaju:

- o Gradska uprava na čelu sa Gradonačelnikom imenuje Koordinacioni odbor za izradu, ažuriranje i praćenje realizacije Strategije za smanjenje energetske siromaštva Službu za poslove gradonačelnika i gradskog vijeća;
- o Nadležne gradske službe i javne ustanove koje se bave pitanjem energetske siromaštva (kroz godišnji izvještaj o radu);
- o Komisije, odbori, radne grupe koje osniva Gradsko vijeće, a koje u okviru svog djelokruga rada imaju i pitanje zaštite siromašnih;
- o Međunarodne i domaće organizacije koje imaju interes za kvalitetnu realizaciju ovog dokumenta.

Godišnji izvještaj o realizaciji Strategije priprema se s ciljem praćenja provođenja planiranih aktivnosti i ocjene doprinosa u ostvarivanju programa i mjera. U godišnjem izvještaju o realizaciji precizno se navodi da li su i u kojoj mjeri izvršene planirane aktivnosti iz akcionog plana rada, zatim očekivani i ostvareni rezultati, planirana i utrošena sredstva za izvršenje aktivnosti, i za eventualno neizvršenje, razlog za neizvršenje ili djelomično izvršenje.

Evaluaciju Strategije je moguće raditi tokom realizacije, a obavezno na kraju realizacije Akcionog plana (2029 godine), odnosno nakon realizacije Strategije, sa ciljem identificiranja nivoa postizanja strateških ciljeva i korištenja ovih i informacija o eventualnim novim strateškim pitanjima za novi ciklus planiranja.

Anexi:

Anex 1. Grupe domaćinstava pogođene energetske siromaštvom

Ekonomski i socio-demografski indikatori			Energetski indikatori			
Oblik javne novčane podrške	Socijalne kategorije stanovništva	Ekonomski status domaćinstva	Energetski status objekta	Energetska klasa objekta	Vlasništvo objekta	Vrsta stambene jedinice
Energetski siromašna domaćinstva						
<ul style="list-style-type: none"> - korisnici stalne novčane pomoći - korisnici privremene novačane pomoći - korisnici novčane egzistencijalne naknade - korisnici naknade civilne žrtve rata - korisnici minimalne i zagarantovane penzije - korisnici naknade po osnovu nezaposlenosti - korisnici lične invalidnine (I i II kategorija) - korisnici novčane naknade na ličnu invalidninu iz boračke zaštite (RVI) - korisnici porodične invalidnine 	<ul style="list-style-type: none"> - Lica nesposobna za rad i privređivanje - Nezaposlene osobe - Mladi koji izlaze iz sistema socijalne zaštite - Starije osobe - Samohrani nezaposleni roditelji - Demobilisani borci - Civilne žrtve rata - Osobe sa invaliditetom (60 – 100 % oštćenja organizma) - Penzioneri - Porodice šehida i poginulih boraca - Ratni vojni invalidi (RVI) 	<ul style="list-style-type: none"> - Domaćinstva čiji prihod ne prelazi 30% prosječne plaće u Federaciji BiH po članu domaćinstva 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti bez toplotne vanjske izolacije - Objekti sa sobnim grijanjem - Električni uređaji loše energetske klase - Energetski neefikasna rasvjeta 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti sa lošim karakteristikama po osnovu vizualnog pregleda objekta 	<ul style="list-style-type: none"> - Privatni objekti 	<ul style="list-style-type: none"> - Porodične kuće / individualno stanovanje - Kolektivni stambeni objekti
Energetski rizična domaćinstva						
<ul style="list-style-type: none"> - zaposleni sa niskim primanjima - korisnici minimalne i zagarantovane penzije - korisnici naknade po osnovu nezaposlenosti - korisnici novčane naknade na ličnu invalidninu iz boračke zaštite (RVI) - korisnici porodične invalidnine 	<ul style="list-style-type: none"> - Starije osobe - Demobilisani borci - Penzioneri - Zaposleni siromašni - Samohrani roditelji - Ratni vojni invalidi (RVI) 	<ul style="list-style-type: none"> - Domaćinstva čiji prihod ne prelazi 50% prosječne plaće u Federaciji BiH po članu domaćinstva 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti bez toplotne vanjske izolacije - Objekti sa centralnim grijanjem - Objekti sa sobnim grijanjem - Električni uređaji loše energetske klase - Energetski neefikasna rasvjeta 	<ul style="list-style-type: none"> - Objekti sa lošim karakteristikama po osnovu energetskog audita 	<ul style="list-style-type: none"> - Privatni objekti 	<ul style="list-style-type: none"> - Porodične kuće / individualno stanovanje - Kolektivni stambeni objekti

Anex 2. SWOT analiza

Za identifikaciju najvažnijih unutrašnjih faktora i vanjskih okolnosti od značaja za razvoj općine je korištena SWOT analiza. Utvrđivane su prilike i prijetnje, te snage i slabosti.

Identifikacija unutrašnjih i vanjskih faktora i okolnosti za grad Srebrenik

Snage: razvijena privreda; područje bogato šumom i proizvodnjom peleta; postojanje kadrovskog potencijala; povoljan geografski položaj.

Slabosti: nedovoljna razvijena svijest građana o energetske mjerama uštede; grad je u razvoju; nepostojanje strateškog dokumenta za apliciranje na fondove iz oblasti energetske siromaštva i energetske efikasnosti; nefunkcionalan gradski tim za razvoj; nedovoljno iskorišteni potencijali gradske toplane; magistralni put koji prolazi kroz grad.

Prilike: mogućnost apliciranja na sredstva viših nivoa vlasti i fondova kako domaćih tako i međunarodnih za smanjenje energetske siromaštva i energetske efikasnosti; Evropska unija kroz svoje fondove opredijeljena za rješavanje ovog pitanja (IPA i drugi evroski fondovi).

Prijetnje: stalno povećanje cijena struje, peleta, drva i uglja koje utiče na budžet domaćinstva; inflatorni tokovi koji pogađaju građane; kontinuirana politička nestabilnost; visoka stopa udjela starijeg stanovništva u općoj populaciji uz povećanje migracije i raseljavanje.

II -AKTI GRADONAČELNIKA

4.

U skladu sa članom 15. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 49/06 i 51/09), a na osnovu člana 24. Zakona o budžetima FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14 – ispr., 13/14, 8/15, 9/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22), člana 9. Pravilnika o vrstama vlastitih javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ broj: 104/22) i člana 141. Statuta Grada Srebrenika („Službeni glasnik grada Srebrenik“ broj: 1/24), Gradonačelnik Grada Srebrenik donosi:

PRAVILNIK O VRSTAMA VLASTITIH JAVNIH PRIHODA GRADA SREBRENIK

I OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet pravilnika)

Pravilnikom o vrstama vlastitih javnih prihoda Grada Srebrenik (u daljem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se vrste vlastitih javnih prihoda koje ostvaruje Grad Srebrenik iz čl. 5. i 6. Pravilnika o vrstama javnih prihoda u Federaciji BiH, definisane u skladu sa kriterijima propisanim članom 4. Pravilnika o vrstama javnih prihoda u Federaciji BiH, pravni osnov ostvarivanja, te namjena i način trošenja vlastitih javnih prihoda.

Član 2. (Subjekt primjene)

(1) Odredbe ovog Pravilnika odnose se na Grad Srebrenik kao jedinicu lokalne samouprave.

(2) U skladu sa stavom (1) ovog člana, vrste vlastitih javnih prihoda Grada Srebrenika utvrđene su za Grad Srebrenik kao jedinstvenog budžetskog korisnika.

II KRITERIJI ZA UTVRĐIVANJE I VRSTE VLASTITIH JAVNIH PRIHODA OPĆINE CENTAR

Član 3. (Kriteriji)

(1) Kriteriji za utvrđivanje vlastitih javnih prihoda, u skladu sa članom 4. Pravilnika o vrstama javnih prihoda u Federaciji BiH, su da:

-prihod ne spada u kategoriju poreza, doprinosa, naknada, taksi i kazni,

-prihod nije kao javni prihod propisan posebnom odredbom u zakonu,

-prihod se ostvaruje obavljanjem aktivnosti na tržištu i u tržišnim uslovima, za aktivnosti koje mogu obavljati i drugi pravni subjekti na tržištu, odnosno ne

postoji zakonska isključivost da aktivnost vrši samo određeni pravni subjekt s tim da je ta aktivnost izvan propisom utvrđene osnovne djelatnosti uređene propisima o osnivanju i utvrđivanju djelokruga rada Grada.

(2) Kriteriji iz stava (1) ovog člana primjenjuju se na kumulativnoj osnovi za utvrđivanje vlastitih javnih prihoda organa uprave.

(3) Pod vlastitim javnim prihodima ne podrazumijevaju se oni prihodi koje Grad ostvari obavljajući osnovnu djelatnost propisanu zakonima ili drugim propisima, za koju je propisima utvrđena visina naknade za usluge koje pruža pravnim i fizičkim licima, kao ni prihodi ostvareni u poslovanju između gradova, općina, ministarstava, javnih ustanova, javnih preduzeća kao i ustanova čiji je osnivač Grad.

Član 4. (Vlastiti javni prihodi od iznajmljivanja)

(1) U skladu sa članom 5. i 6. Pravilnika o vrstama vlastitih javnih prihoda u Federaciji BiH, Grad Srebrenik ostvaruje vlastite javne prihode od iznajmljivanja.

(2) Vlastiti javni prihodi Grada Srebrenik od iznajmljivanja, koji zadovoljavaju kriterije iz člana 3. Pravilnika, a u skladu su sa članom 5. Pravilnika o vrstama javnih prihoda u Federaciji BiH, su:

	Oznaka vrste prihoda	Naziv vlastitog javnog prihoda
1.	721121	Prihodi od iznajmljivanje zemljišta
2.	721129	Prihodi od iznajmljivanja drugih nepokretnosti (zgrade soc. stanovanja)

(3) Pravni osnov ostvarivanja vlastitih javnih prihoda iz stava (1) ovog člana su ugovori sa zakupoprimcima u skladu sa gradskim odlukama.

III PLAĆANJE, NAMJENA, UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE VLASTITIM JAVNIM PRIHODIMA

Član 5. (Planiranje i namjena vlastitih javnih prihoda)

(1) Planiranje, upravljanje i raspolaganje vlastitim javnim prihodima, kao i nadzor nad istim vrši se u skladu sa Zakonom o Budžetima u Federaciji BiH, Pravilnikom o vrstama vlastitih javnih prihoda u Federaciji BiH, Računovodstvenim politikama Grada Srebrenik i drugim internim aktima Grada Srebrenik.

(2) Vlastiti javni prihodi Grada Srebrenika i rashodi koji će se pokriti iz tih prihoda planiraju se u budžetu Grada Srebrenik.

(3) Vlastiti javnih prihodi iz čl. 4. i 5. Ovog Pravilnika, raspoređuju se prema fondovskoj klasifikaciji vlastitih javnih prihoda i budžetskih izdataka (izvorima sredstava) koja se utvrđuje u godišnjem budžetu Grada i služe za pokriće izdataka (rashoda) nastalih obavljanjem poslova iz kojih

SLUŽBENI GLASNIK

proizilaze ti prihodi i drugih tekućih izdataka, a ostatak se raspoređuje na kapitalne izdatke.

Član 6. (Raspodjela vlastitim javnim prihodima)

(1) Vlastitim javnim prihodima Grada Srebrenik raspolaže Grad Srebrenik u skladu sa Registrom budžetskih korisnika, koji se utvrđuje godišnje na osnovu Odluke o uspostavi registra budžetskih korisnika Grada Srebrenika.

Član 7. (Način uplate vlastitih prihoda)

(1) Vlastiti javni prihodi Grada Srebrenik uplaćuju se na Depozitni račun Grada Srebrenik u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 8. (Evidentiranje i praćenje naplate vlastitih prihoda)

(1) Evidentiranje i praćenje naplate vlastitih javnih prihoda vrši se u skladu sa Računovodstvenim politikama Grada Srebrenik.

(2) Služba za finansije je dužna da svaki mjesec dostavlja analitičke kartice nadležnim službama.

(3) Nadležne službe Grada Srebrenik odgovorne su za poduzimanje svih mjera za blagovremenu naplatu vlastitih javnih prihoda.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9. (Primjena propisa višeg reda)

(1) Na pitanja koja nisu uređena ovim Pravilnikom primjenjivat će se odredbe Pravilnika o vrstama vlastitih javnih prihoda u Federaciji BiH i Pravilnika o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 10. (Stupanje na snagu)

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana dobivanja saglasnosti Gradskog vijeća, a naknadno će se objaviti i u "Službenom glasniku Grada Srebrenik.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
GRAD SREBRENİK

-Gradonačelnik-

Broj: 07-660/24

Datum, 24. 06. 2024. godine

GRADONAČELNIK

Anđan Bjelić, s.r.

5.

Na osnovu člana 144. Stav 2. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj:

39/03; 22/06 i 43/10), člana 7 Odluke o organizovanju i funkcioniranju zaštite i spašavanja broj: 01-40-177-2/24 od 23.05.2024 godine („Službeni glasnik grada Srebrenika“ broj: 7/24) a na prijedlog službe za civilnu zaštitu, Gradonačelnik grada Srebrenika donosi,

ODLUKU

o utvrđivanju ličnih i materijalnih formacija štabova, povjerenika i jedinica civilne zaštite

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovom Odlukom utvrđuju se lične i materijalne formacije štabova civilne zaštite, povjerenika i jedinica civilne zaštite opće namjene koje formira grad Srebrenik.

Član 2.

Lične formacije predstavljaju poseban akt kojim se određuju dužnosti za fizička lica koja se raspoređuju ili imenuju u strukturu civilne zaštite potrebna za vršenje posla iz nadležnosti strukture civilne zaštite.

Materijalne formacije predstavljaju poseban akt u kojem se utvrđuju konkretni podaci o vrsti i broju pojedinih materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja je potrebna da bi odgovarajuća struktura Civilne zaštite mogla efikasno i pravilno vršiti sve poslove iz svoje nadležnosti.

Lične i materijalne formacije koriste se prilikom formiranja i materijalno-tehničke popune odgovarajuće strukture Civilne zaštite.

II PREGLED LIČNIH I MATERIJALNIH FORMACIJA STRUKTURA CIVILNE ZAŠTITE

Član 3.

Lične i materijalne formacije struktura civilne zaštite utvrđuju se kako slijedi:

1) ŠTABOVI CIVILNE ZAŠTITE

a) lična formacija gradskog štaba civilne zaštite

Redni broj	Sastav Gradskog štaba CZ	Broj pripadnika	Stručna sprema	Napomena
1	2	3	4	5
1.	KOMANDANT ŠTABA	1	VSS	
2.	NAČELNIK ŠTABA	1	VSS	
3.	ČLAN ŠTABA	Najmanje 10	VSS	Izuzetno SSS

Popuna formacije Gradskog štaba se vrši na osnovu člana 5. Pravilnika o načinu rada i funkcioniranja štabova i povjerenika civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“ broj: 77/06; 5/07 i 32/14).

SLUŽBENI GLASNIK

b) Materijalna formacija Gradskog štaba civilne zaštite

r/b	OPREMA I MATERIJALNO -TEHNIČKA SREDSTVA	MJERNA JEDINICA	KOLIČINA	NAPOMENA
1	2	3	4	5
1.	Odjeća i obuća	kpl	16	Pravilnik
2.	Pribor za ličnu RHB zaštitu	kpl	16	Komplet broj 2
3.	Pribor za jelo	kpl	16	Komplet broj 3
4.	Džepna lampa sa uloškom ili naglavna lampa	kom	16	
5.	Torbica sa priborom za pisanje i crtanje	kpl	5	
6.	Komandni dozimetar	kom	1	
7.	Punjač komandnog dozimetra	kom	1	
8.	Čitač ličnog dozimetra	kom	1	
9.	Radio uređaj UKV (bazna stanica)	kom	1	
10.	Radio uređaj UKV (prenosni)	kom	4	
11.	Digitalna sredstva veze	kom	5	
12.	Ručna busola	kom	2	
13.	Kurvimetar	kom	2	
14.	Dvogled	kom	2	
15.	Radio prijemnik	kom	1	
16.	Televizor	kom	1	
17.	Sanduk za dokumente	kom	1	
18.	Radiološki detektor	kom	1	
19.	Hemijski detektor	kom	1	
20.	Prenosni PC (laptop) sa pripadajućom opremom	kom	2	
21.	Štampač	kom	2	
22.	Pribor za pisanje i crtanje i ostali kancelarijski materijal	kpl	3	
23.	Akumulatorska lampa-prenosna	kom	4	
24.	Najlon armirani/plastenički	bunt	5	
25.	Isušivač vlage	kom	10-15	
26.	Agregat veće snage / 10-20 kw /	kom	2	
27.	Fenjer	kom	4	
28.	Karta BiH razmjern R= 1:200 000	kom	1	
29.	Karta Grada razmjera R= 1:50 000	kom	5	
30.	Plan grada	kom	5	
31.	Šator komandni	kom	2	
32.	Agregat 3,5 – 5 kw	kom	2	
33.	Krevet poljski	kom	15	
34.	Poljski sto	kom	5	
35.	Poljska stolica	kom	15	
36.	Plastični kanister za vodu	kom	30	
37.	Vreća za spavanje	kom	150	
38.	Komandni šator za više osoba	kom	2	
39.	Šator za 10 osoba	kom	2	
40.	Šator 2-5 osoba	kom	50	
41.	Prostirke za šator	kom	50	
42.	Čebe / deka	kom	500	
43.	Torba bolničara	kpl	5	
44.	Putnički automobil	kom	1	
45.	Terenski automobil 4X4	kom	1	
46.	Teretno vozilo do 2 tone	kom	1	
47.	Ručni kalkulator	kom	5	
48.	Plinsko grijalo	kom	2	

NAPOMENA:

1. Obavezno primjenjivanje odredaba Pravilnika o odjeći i obući, oznakama specijalnosti i komandnih dužnosti, upotrebi znaka civilne zaštite i identifikacionoj iskaznici za pripadnike civilne zaštite; broj 08-02/6-640-2/17 01.02. 2019. godine

2. Navedena sredstva i oprema predstavljaju okvir za opremanje Gradskog štaba. Pored navedenih sredstava mogu se nabavljati/obezbijediti i druga sredstva i oprema potrebna za efikasno djelovanje Štaba C.Z. u redovnim i vanrednim okolnostima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama

c) lična formacija

Redni broj	Sastav štaba Mjesnog područja	Broj pripadnika	Kvalifikacija Zanimanje-zvanje	Napomena
1	2	3	4	5
1.	KOMADANT ŠTABA	1	Najmanje SSS	
2.	NAČELNIK ŠTABA	1	Najmanje SSS	
3.	ČLAN ŠTABA	4-9	Najmanje SSS	

SLUŽBENI GLASNIK

NAPOMENA: Broj članova Štaba zavisi od broja Mjesnih zajednica koje su formirane na Mjesnom području. Popuna Štaba se vrši po načelu po jedan iz svake Mjesne zajednice. Sjedište Štaba je sjedište mjesnog područja (njih 7).

d) materijalna formacija štabova Civilne zaštite Mjesnih područja

r/b	OPREMA I MATERIJALNO-TEHNIČKA SREDSTVA	MJERNA JEDINICA	KOLIČINA	NAPOMENA
1	2	3	4	5
1.	Odjeća i obuća	kpl	5-9	
2.	Komplet za ličnu RHB zaštitu	kpl	5-9	Komplet broj 2
3.	Pribor za jelo	kpl	5-9	Komplet broj 3
4.	Džepna lampa sa uloškom	kom	5-9	
5.	Torbica sa priborom za pisanje i crtanje	kpl	5-9	
6.	Radio uređaj UKV prenosni	kom	1	
7.	Radio prijemnik	kom	1	
8.	Sanduk za dokumente	kom	1	
9.	Pisaća mašina mehanička	kom	1	
10.	Pribor za pisanje i crtanje i ostali kancelarijski pribor	kpl	2	
11.	Akumulatorska lampa-prenosna	kom	1	
12.	Fenjer	kom	2	
13.	Karta ili Plan mjesnog područja	kom	3	
14.	Karta Grada razmjera 1 : 50 000	kom	1	
15.	Poljski krevet	kom	2	
16.	Vreća za spavanje	kom	4-9	
17.	Torba bolničara	kpl	1	
18.	Agregat 1,2 - 2 KW	kom	1	
19.	Putnički automobil	kom	1	Ako je M.P. brdsko u tom slučaju treba terensko vozilo
20.	Plinsko grijalo	kom	1	

2) POVJERENICI CIVILNE ZAŠTITE

(1) Materijalna formacija

r/b	OPREMA I MATERIJALNO-TEHNIČKA SREDSTVA	MJERNA JEDINICA	KOLIČINA	NAPOMENA
1	2	3	4	5
1.	Odjeća i obuća CZ	kpl	1	
2.	Pribor za jelo	kpl	1	Komplet broj 3
3.	Komplet za ličnu RHB zaštitu	kpl	1	Komplet broj 2
4.	Motocikl-bicikl	kom	1	Po potrebi
5.	Megafon	kom	1	
6.	Torba bolničara	kpl	1	
7.	Podsjetnik za povjerenike	kom	1	
8.	Oprema za komandira	kpl	1	Komplet broj 4
9.	Akumulatorska lampa	kom	1	

NAPOMENA: navedena formacija važi pojedinačno za svakog povjerenika CZ koji se određuje u Mjesnim zajednicama

3) LIČNA I MATERIJALNA FORMACIJA JEDINICA CIVILNE ZAŠTITE OPŠTE NAMJENE

a) VOD OPĆE NAMJENE

(1) lična formacija

R/B	NAZIV I SASTAV JEDINICE	BROJ PRIPADNIKA CZ	KVALIFIKACIJA ZANIMANJE-ZVANJE	NAPOMENA
1	2	3	4	5
KOMANDA VODA				
1.	Komandir voda	1	Najmanje SSS	
2.	Vozač-kurir	1	Vozač „B“ kategorije	
	UKUPNO	2		
1.ODJELJENJE				
3.	Komandir odjeljenja	1	Najmanje SSS	
4.	Kurir	1		
5.	Pripadnik jedinice CZ	8		
	UKUPNO	10		
6.	2.ODJELJENJE	10		2. i 3. odjeljenje istog su sastava kao i 1. odjeljenje
7.	3.ODJELJENJE	10		
	UKUPNO U VODU	32		

SLUŽBENI GLASNIK

(2) materijalna formacija

r/b	OPREMA I MATERIJALNO-TEHNIČKA SREDSTVA	MJERNA JEDINICA	KOLIČINA	NAPOMENA
1	2	3	4	5
1.	Odjeća i obuća CZ	kpl	32	
2.	Pribor za jelo	kpl	32	Komplet broj 3
3.	Komplet za ličnu RHB zaštitu	kpl	32	Komplet broj 2
4.	Džepna lampa sa uloškom	kom	5	
5.	Oprema za komandira	kpl	4	Komplet broj 4
6.	Radio uređaj UKV	kom	4	
7.	Megafon	kom	4	
8.	Terensko vozilo	kom	1	
9.	Čitač ličnog dozimetra	kom	1	
10.	Respirator za prašinu i dim	kom	32	
11.	Zaštitne rukavice kožne	par	30	
12.	Zaštitni kombinezon	kom	30	
13.	Čizme gumene kratke	par	32	
14.	Čizme gumene ribarske	par	10	
15.	Ljestve sastavljače	kom	1	
16.	Ručna dizalica (do 5000 kg)	kom	1	
17.	Alat za kopanje i rasčišćavanje	kpl	3	Komplet broj 5
18.	Uže fi 12 mm 15 m	kom	10	
19.	Uže fi 10 mm 5 m	kom	10	
20.	Torba bolničara	kpl	3	
21.	Nosila sanitetska sklopiva	kom	6	
22.	Zavoj za opekotine	kom	6	
23.	Udlage za imobilizaciju (zračne)	kpl	6	
24.	Metlarica za gašenje požara	kom	8	
25.	Naprtnjača 15 - 25 litara	kom	8	
26.	Vreća za mrtvace	kom	50	
27.	Kanister za vodu 20 litara	kom	5	
28.	Deka	kom	20	
29.	Kanta za vodu	kom	3	
30.	Akumulatorska lampa prenosna	kom	3	
31.	Građevinska kaciga s lampom	kom	32	
32.	Autobus do 50 mjesta	kom	1	U posebnim okolnostima

b) SAMOSTALNO ODJELJENJE OPĆE NAMJENE

(1)lična formacija

r/b	NAZIV I SASTAV JEDINICE	BROJ PRIPADNIKA C.Z.	KAVLIFIKACIJA ZANIMANJE-ZVANJE	NAPOMENA
1	2	3	4	5
KOMANDA ODJELJENJA				
1.	Komandir odjeljenja	1	Najmanje SSS	
	UKUPNO	1		
1.TIM				
3.	Vođa tima	1	Najmanje SSS	
4.	Pripadnik odjeljenja C.Z.	2		
	UKUPNO	3		
6.	2.TIM	3		2. i 3. tim istog su sastava kao i 1.tim
7.	3.TIM	3		
	UKUPNO	10		

(2)materijalna formacija

r/b	OPREMA I MATERIJALNO-TEHNIČKA SREDSTVA	MJERNA JEDINICA	KOLIČINA	NAPOMENA
1	2	3	4	5
1.	Odjeća i obuća CZ	kpl	10	
2.	Pribor za jelo	kpl	10	Komplet broj 3
3.	Komplet za ličnu RHB zaštitu	kpl	10	Komplet broj 2
4.	Džepna lampa sa uloškom	kom	4	
5.	Oprema za komandira	kpl	1	Komplet broj 4
6.	Radio uređaj UKV	kom	1	
7.	Megafon	kom	1	
8.	Čitač ličnog dozimetra	kom	1	
9.	Respirator za prašinu i dim	kom	10	
10.	Zaštitne rukavice kožne	par	10	
11.	Zaštitni kombinezon	kom	10	
12.	Čizme gumene kratke	par	10	
13.	Ljestve sastavljače	kom	1	
14.	Kolotura (do 1000 kg)	kom	1	

SLUŽBENI GLASNIK

15.	Alat za kopanje i rasčišćavanje	kpl	1	Komplet broj 5
16.	Građevinska kaciga sa naglavnom lampom	kom	10	
17.	Metlarica za gašenje požara	kom	4	
18.	Naprtnjača 25 litara	kom	4	
19.	Akumulatorska lampa prenosna	kom	1	
20.	Torba bolničara	kpl	1	

4. KOMPLETI OPREME I MTS-a CIVILNE ZAŠTITE

Član 4.

Kompleti materijalno-tehničkih sredstava i opreme utvrđeni su Okvirnim ličnim i materijalnim formacijama štabova, službi, jedinica i povjerenika civilne zaštite i službi zaštite i spašavanja koje su utvrdene od strane direktora Federalne uprave civilne zaštite broj:01-02/2-187/07 od 15.05.2007.godine.

Materijalne formacije predstavljaju poseban akt u kojem se utvrđuju konkretni podaci o vrsti i broju pojedinih materijalno-tehničkih sredstava i opreme koja je potrebna da bi odgovarajuća Struktura CZ mogla efikasno i pravilno vršiti sve poslove iz svoje nadležnosti, a osnov su im Okvirne lične i materijalne formacije.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Srebrenik“.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o utvrđivanju ličnih i materijalnih formacija štabova, povjerenika i jedinica civilne zaštite broj: 07-3843/07 od 13.02.2007 godine („Službeni glasnik općine Srebrenik broj: 11/07).

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
GRAD SREBRENİK

-Gradonačelnik-

Broj: 07-723/24

Srebrenik, 28.06.2024. godine

GRADONAČELNIK

Adnan Bjelić, s.r.

III - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

DRŽAJ:

Str.

I - AKTI GRADSKOG VIJEĆA

- Odluka o pristupanju Sporazumu gradonačelnika za klimu i energiju i izradi Akcionog plana za održivu energiju i borbu protiv klimatskih promjena (*engl: Sustainable energy and climate action plan - SECAP*) 1
- Zaključak o usvajanju Stratgije za smanjenje energetske siromaštva Grada Srebrenik 2025-2029. 2
- Stratgija za smanjenje energetske siromaštva 2025-2029. 3

II-AKTI GRADONAČELNIKA

- Pravilnik o vrstama vlastitih javnih prihoda Grada Srebrenik 47
- Odluka o utvrđivanju ličnih i materijalnih formacija štabova, povjerenika i jedinica civilne zaštite 48

Službeni glasnik Grada Srebrenik - Izdavač: Gradsko vijeće Grada Srebrenik - Za izdavača: Sekretar Gradskog vijeća: Mirsad Salkić - Uređuje: Stručna služba Gradskog vijeća, - Odgovorni urednik: Mirsad Salkić - Telefon 035 / 369-159 - e-mail: gradskovijece@srebrenik.ba - Adresa: Varoških polja bb, Srebrenik - Tiraž: 30 primjeraka - Izlazi periodično